

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan zvečer izveščajo delnice in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Naše deželno gospodarstvo.

(Piše deželni odbornik dr. Karel Triller.)

II.

Breme deželnih dolgov.

Signatura finančne politike S. L. S. v deželni hiši je sistematično zviševanje deželnih izdatkov, kjerkoli to zahtevajo tudi le politični interesi, brez ozira, kako je z rednimi dohodki. Da so vsled tega deželni stroški v kričečem naporu za rednimi deželnimi dohodki, tako da se danes že skoro tretjina vseh stroškov mora pokrivati z izposojili, to sem dokazal že v prvem članku. »Primanjkljaj naj se pokrije s kreditno operacijo«

— ta že skoro stereotipna fraza proračunskega poročevalca je preznačilna za kvaliteto našega deželnega gospodarstva. Zvišanje doklad ali uveljavljanje kake nove opravilne davščine pred novimi splošnimi volitvami se perhorecira iz politično-strankarskih razlogov s tolažilnim izgovorom na pričakovani povišek državnih prispevkov iz davka na žganje in osebne dohodarine. Toda ta povišek bosta po ogromni večini absorbirali neizogibna regulacija učiteljskih plač in pa nova cestna služba.

Tačas pa rasejo deželni dolgovi na način, ki mora z resno skrbjo navdajati vsakega objektivnega opazovalca. Evo pregled tega naraščanja od leta 1907 do 1912:

	1907	1910	1911	1912
	K	K	K	K
1). Čisti dolg pri melior. posojilu	1,011.761	2,523.533	2,310.282	4,000.000 ^{a)}
2). Dolg iz 4% oblig. posojila od leta 1888	5,670.600	5,116.800	4,917.400	4,709.800
3). Dolg iz 3% drž. posojila	935.000	852.500	825.000	797.500
4). Dolg iz 3% posojila Kranjske hranilnice	80.000	60.000	52.000	44.000
5). Dolg iz 4% posojila Ustř. banke	702.804	646.935	626.788	605.827
Skupaj	8,400.165	9,199.768	8,731.470	10,157.127
Plavajoči dolgovi: (notranji pri lastnih zakladih)				
a) Pri „dež. melior. zakladu“	—	222.000	1,583.600	3,474.607
b) Garancijskem zakladu dol. žel.	—	221.840	346.580	270.830
c) Pri Zakladu 3% drž. posojila	200.000 ^{a)}	—	—	—
d) Pri Vseučiliškem zakladu	—	120.880	—	—
	—	564.720	1,930.180	3,745.437
Skupno breme dež. dolgov	8,400.165	9,764.488	10,661.650	13,902.564

^{a)} Aproximativno, po izreku dež. knjigovodstva, ker bilanca še ni gotova.
^{b)} Rezerve tega zaklada so se kasirale, vsled tega odpade ta vsota kot plavajoči dolg za leto 1907 in sledeča.

Bivši deželni glavar g. pl. Šuklje čeni v svoji brošuri čisto breme deželnih dolgov že koncem leta 1911

* Cf. »Slovenski Narod« z dne 8. t. m.

na 13,304.000 K. toda, kakor razvidno iz predstojega razpredela, je bila ta vsota dosežena šele koncem leta 1912. Zmota tiči menda v tem, da je Šuklje prezrl aktivno tirjatev dežele napram državi na predumih

za osuševanje barja. Ta tirjatev je iznašala koncem leta 1911 1,819.721 kron. V isto zmoto smo zagazili pri lanski proračunski debati tudi narodno - napredni poslanci, kar je treba resnici na ljubo priznati.

Sicer je pa slika še vedno dosti temna! Od leta 1907 do konca leta 1912 je naraslo breme deželnih dolgov za 5,502.399 K

Seveda je treba zopet priznati, da ves ta denar ni zapravljen in izgubljen. Izvršilo se je nekaj cest, vodovodov in zgradb voda, nakupil se je Robež, adaptiralo v deželni bolnišnici in pričelo z gradbo elektrarne na Završnici. Recimo, da bi se dalo smatrati vse te izdatke za produktivne investicije — faktično imajo oz. bodo imeli nekateri imenovani izdatki ta značaj stoprav v bodočnosti in le deloma — pa to še vedno ne more opravičiti tako strahovitega in progresivnega naraščanja deželnih dolgov.

Ti čisti dolgovi obremenjujejo danes redni deželni budget z obrestno službo samo po 4% (!) računano z letnimi 556.000 K in ker je ta potrebščina iznašala koncem leta 1907 le 336.000 »

tedaj manj za 220.000 K mora dežela plačevati danes samo na dolžnih obrestih za več kot 50% več kot pred petimi leti. In ker se tudi te obresti plačujejo z novimi dolgovi, je pogled v bodočnost in posledice takega gospodarstva nad vse nevesel.

Seveda, dokler je na razpolago melioracijski zaklad, je tako zadolževanje lahka stvar! Po vsej pravici trdi pl. Šuklje, da bi deželni finančni minister vse drugače piskal, da se mu ni posrečilo pravočasno pod streho spraviti melioracijskega posojila 10 milijonov. Ne bom se spuščal v spor, čegava zasluga je to, Šukljeva ali Lampetova, odkrito pa priznavam, da je bila to uprav. mojstrska šahovska poteza — zlasti s strankarskega stališča:

Kakor splošno znano, se je ustanovil sedanjí melioracijski zaklad na podlagi zakona iz leta 1911, da se razbremení redno deželno gospodarstvo visokih stroškov za napravo

novih in zboljšanje obstoječih občil, za regulacijo voda in melioracijo zemljišč ter da se omogoči financiranje tudi večjih takih del. Temu ni bilo kaj ugovarjati in vse stranke v deželnem odboru so bile s tem zadovoljne. — Danes pa je melioracijski zaklad poglavití steber v deželi gospodujoče S. L. S., ker jej omogočuje zmagovanje vseh nenormalno visokih deželnih stroškov in pokrivanje vsakoletnih primanjkljajev, ne da bi se bilo treba na zunaj zadolževati. In to volilcem močno imponuje!

Seveda s stališča racionalnega gospodarstva pa ni mogoče odobravati, da odgovorni faktorji v deželnem dvorcu smatrajo in uporabljajo melioracijski zaklad — četudi le provizorno — za glavníčno rezervno, iz katere se pokrivajo izdatki rednega deželnega budgeta.

Koncem leta 1911. je bil deželni zaklad dolžan melioracijskemu zakladu 1,190.474 K koncem l. 1912. pa že 3,474.607 K Če se pomisli, da se je izdalo od tega za Završnico le 660.000 K, in za adaptacijo v deželni bolnišnici in blaznici 164.000 K, da je pa na drugi strani kasiral deželni odbor leta 1911

Naložba	1911		1912	
	K	v	K	v
Unionbanka Dunaj	5,241.542	—	2,371.229	—
„Sploš. prom. banka“ filijala Ljubljana	1,419.414	—	584.358	—
„Jadranska banka“ Ljubljana	—	—	204.063	—
„Ljudska posojilnica“ Ljubljana	1,252.405	31	916.117	86
„Zadruga zveza“ Ljubljana	373.339	—	593.776	81
„Vzajemno podp. društvo“ Ljubljana	323.762	77	338.909	76
Drugi	7.769	—	—	—
Deželna banka Ljubljana	—	—	772.050	—
Obrtna kreditna zadruga	—	—	201.977	78
	8,618.232	08	5,982.482	21

Če gre tako naprej, bodo denarji melioracijskega zaklada do sredi leta 1915. popolnoma vezani in tačas bo stala dežela pred neizogibno potrebo najetja kakih 7-8 milijonov novega posojila v svrhu refundacije melioracijskemu zakladu.
Zanimiva je tudi razdelitev mobilnega denarja melioracijskega zaklada na različne denarne zavode. Popolni in sistematični bojkot zavo-

različnih fondov za 235.000 K, plavajoči dolg pri garancijskem fondu dolenskih železnic pa se je zmanjšal le za okroglo 76.000 K, potem je opravičen zaključek, da se je iz melioracijskih denarjev porabilo pravzaprav za povsem redne potrebščine do konca leta 1912. malo manj kakor 3 milijone! — Seveda deželni melioracijski zaklad je napram deželnemu zakladu upnik za zgoraj izkazano izposojilo 3½ milijonov, ampak oba fonda sta vendar-le dva različna žepa enega in istega gospodarja in denar je dejansko porabljen. Ako bo šla ta manipulacija naprej v tej smeri in progresivi, kakor prošli dve leti, potem bo razpoložni denar melioracijskega zaklada v dveh letih docela vezan.

Kakor je iz sledeče razpredelnice razvidno, se je mobilni denar melioracijskega zaklada, ki je koncem l. 1911. iznašal še 8,618.232 K skrčil do konca leta 1912. na 5,982.482 »

torej za celih 2,635.750 K ki so se tekotom enega samega leta deloma potrošili, deloma pa s posojili deželi in interesentom vezali.

LISTEK.

Vrnitev.

Črtica v dialogu.

Osebe: Liza, mlada, prijetna gospa; Mara, njena prijateljica; Hana, njena zala, mlajša prijateljica; Ernest, 35leten, neprijeten gospod; Metod, majhen deček.

Godi se na Lizinem stanovanju v srednje velikem mestu.

1. prizor.

Večer v zgodnji jeseni.
Soba ni siromašna in ni bogata. Primerno pohištvo, šivalni stroj, na steni slike. Na vsem se pozna pridna in skrbna roka gospodinje. Sredi je miza, snežno pogrnjena, na njej svetilka, v vazi bujen in košat šopek, krožniki, noži, vilice za pet oseb. Voda in vino. Okrog pet stolov. Ob steni nekeje zofa.

Liza (hodi veselo razburjena po sobi): Metod (sedi na zofi in zvoni z nogami).

Liza (poje razposajeno):

Jaz sem pa mladi fant, koso bom na ramo d'al, vse rožice bom pokosil;

(se zasmije). Saj mogoče vse to ni res, ali — sanje vseeno niso! Na, saj

tu imam njegovo pismo! (Ga vzame iz nedri, poljubi in čita mrmraje par stavkov.) Da, moja ljuba, v soboto zvečer pridem z vlakom in se oglasi pri tebi! — Ju! (poje): Vesela je mladost, ne pride več nazaj! — Metodek, dečko, kaj pa ti pozvanjaš z nogami? Ali najini sreči? Ti moj ljubi fantek! (Poklekne k njemu in ga objame.)

Metod: Kdaj pa pride?

Liza: Kdo, dragec?

Metod: I, saj veš, on?

Liza: Kdo? Ali očka? Kako pa vendar govoriš, ti poredni fantek! Ali ne veš, da te ima očka silno, silno rad in ti bo kupil sabljo in konjiča.

Metod (maje z glavo): Saj jaz nimam očka, sama si mi rekla, da ga nimam, zmeraj si mi to rekla.

Liza: O, to je bilo prej, ali zdaj je drugače. Tvoj očka se vrne, še nocoj pride nazaj k tebi in potem ostane zmeraj pri nama.

Metod (otroče zrelo in resno): Ne vem! Veš to ni pravi očka, in ne maram ga! Zakaj je pa Sedlarjev drugačen! Vse kupi Andreju in Minici, obleko in knjige. Meni pa moj očka še nikoli ni kupil ničesar, in ga ne poznam. Takšnega očka ne maram.

Liza: Glej ga, bučmana! Kakšen pa si! Kako govoriš danes? Ali se nisi naučil že pesmice, da boš pozdravil očko?

Metod: Saj jo znam! Pa jo bom govoril samo, če ostane očka pri nas.

Liza: Seveda ostane, ti Tomažek neverni! (Gleda ga začudeno in nekako v zadregi.) Zakaj pa ne bi ostal, ako boš priden?

Metod: Zakaj pa je naju zapustil? Ali nisi bila pridna, ali nisem bil jaz?

Liza: Ti norček mali, tega še vsega ne razumeš, in ne veš, kaj govoriš, ti, ti!

Metod: Kakšen pa je moj očka? Nikoli ga nisem videl —

Liza: O, videl si ga že, ali se ga ne spominjaš, ker si bil še premajhen. Velik je in dober gospod. Črno sukno ima, svetel klobuk in zlato veržico.

Metod: Ali ostane zdaj pri nama, praviš? Vedno?

Liza: Vedno ostane pri nama in vse ti bo kupil, kar boš hotel. (Pogleda na uro.) Glej, glej, zdaj je že osem ura, in kmalu mora priti! Pst, ali ni nekdo potrkal?

Metod (potrka na steno, se zasmije): Že spet, očka gre, očka! Ali ne slišiš?

Liza (neizurna, se trese od vselega pričakovanja): Mislila sem, da gre on! Metod, Metod, kako sem se prestrašila!

Metod: Prestrašila si se? Zakaj si se prestrašila? Ali da bi prišel očko?

Liza: Oj, ne zato, ali tako sem čudna, čudna, sama ne vem, kako mi je.

Metod (zamišljeno): Veš kajti se bojiš očka! V resnici se ga bojiš, in jaz tudi!

Liza: Že zopet tako govoriš! To ni lepo od tebe, in sramovati se moraš! Kaj pa ti je napravil očka hudega, da tako govoriš o njem?

Metod: Ne vem! Mogoče mi je, a ti si se dostikrat jokala, in ko sem te vprašal, čemu se jokaš, si odvrnila: Metod, bodi boljši kakor tvoj očka! — In zdaj se ga bojiš?

Liza: Bojim se ga? Ne, moj dragi fantek! Veselim se ga, strašno se ga veselim, in tudi ti se ga moraš veseliti.

(Trkanje na vrata.)

Metod (onemi, se plaho zagleda v vrata).

Liza (se zdrzne, sede na stol, trkanje se ponovi, ne da bi se kdo oglasil).

Mara (vstopi).

2. prizor.

Prejšnja, Mara.

Liza (ji skoči nasproti, glasno, nervozno se smeje): Ti si, predraga! Ha - ha - ha! Ljubica zlata, k meni na srce!

Metod (se zasmije): Joj, tetka Mara, lepo je od tebe, da si prišla! Mara: I, kaj pa vama je! Za-

kaj se tako smejeta? Tako mi je, kot da sem stopila v zlato zarjo!

Liza: Zakaj se ne bi smejala? Oh, kako sem te pričakovala teško!

Mara: Mene si teško pričakovala? Pa zakaj mene? In nocoj?

Liza (se smeje, veselo): Nikar ne vprašuj! In tako neumno! Saj veš, da se vrne — on!

Mara: Kdo se vrne?

Metod: Moj očka!

Liza: Moj dobri mož!

Mara (pokima z glavo začudeno): In jaz naj bi to vedela! Kako? To mi je čisto nova novica, kakor blisk z jasnega! (Sede, maje z glavo.)

Liza (se smeje): Kaj, kako? Ali ne veš svet? Ali ne vriska polje in ne poje nebo? Ha - ha - ha! In ti se čudiš in impličiš in ne plešeš z menoj? Daj, zaplešiva! (Skoči k njej in jo zgrabi za rame.)

Mara (zmaje z glavo): Liza, pomiri se in reci, kako je prišlo do tega in kaj je s stvarjo?

Liza (se smeje): Naj ti govorim o tem, naj ti razložim? Vse, vse, ali zdaj se moram razigrati, naplesati! Metod, fantek! (Ga zgrabi, zapleše z njim po sobi.)

Metod: Hejo, hej! Pleši, pleši, medula! (Poskakuje in ponavlja besede.)

(Dalje prihodnjica.)

Pade Škader?

Dunaj, 9. aprila.

Po celi Evropi presojajo danes izgleda na nadaljni razvoj političnih dogodkov optimističnejše. Iz Pariza in Londona došle vesti sporočajo, da so velesile pod vtiskom odločnosti, s katero je vztrajala Črna gora, da mora biti Škader črnogorski, revidirale svojo dosedanja »prepovedna« politiko napram Črni gori ter jo podprle s kompenzacijskimi obljubami in kompromisnimi formulami. Italijanski in ruski poslanik sta dobila nalogo, da povesta Črni gori: Evropa je enkrat sklenila, da bo Škader albanski, tega svojega sklepa ne more reasumirati, ne da bi riskirala ves svoj prestiž, pa še povrhu izzvala nevarne komplikacije. Volji šestih evropskih velesil se mora Črna gora vdati, opustiti mora svoje, dosedaj intransigentno stališče, kar tem lažje stori, ker so velesile pripravljene, ji zgraditi lep in trden zlati most. Obrežje do Lješa in poleg tega še dvajset ali kolikor milijonsko odškodnino za žrtve, zamen pred Skadrom žrtvovane.

Poročila iz krogov tripelentente in trojeve zadržujejo, da so pogajanja že v teku in da obetajo obojestransko zadovoljive rezultate.

Kralj Nikolaj se nahaja v jako neprijetnem položaju. Na eni strani stoji njegova moška beseda: Skadra nikdar! na drugi strani pa postaja diplomatski pritisk vedno silnejši in nevzdržljivejši. Črna gora se grozi z blokado, ki so do danes ostale povrh le še samo besede, ne boji. Z blokado jo velesile ne morejo prisiliti, da jih posluša. Toda evropski diplomatje so našli indirektna, pa tem bolj učinkujoča sredstva.

Posrečilo se jim je predvsem izneveriti Orško strogemu izpolnjevanju zaveznikiških dolžnosti. Potrebna ojačenja za skadrsko oblegovalno armado še niso vsa prispela in v Solunu je bilo baš 17 grških transportnih parnikov nakrcanih s srbskim vojaštvom in vojni materialom pripravljenih za odhod. Diplomati evropskih velesil so v tem trenutku porabili za sladkor in bič, zagrozili Orški z represalijami pri določevanju južnih albanskih meja in na drugi strani obljubljali najljubeznivejšo koncilijantnost v zadevi Egejskih otokov, ako se grška vlada odreče nadaljnemu transportiranju srbskih čet pred Skader, oziroma v Meduo. Orška je podlegla ter se z izgovorom, da bi mogle zapustiti transportne ladje s celim tovorom blokirajočemu brodogradu, opravičila v Belgradu, kjer so morali, hočeš nočeš, odrediti zopetno izkrcanje v Solunu za odhod pred Meduo pripravljenih čet. Preprečenje tega poslednjega srbskega transporta morda materialno ne zaleže mnogo, toda tem večji je moralni učinek v Črni gori, v kateri hočejo velesile vzbuditi vtisk, da jo polagoma tudi že zavezniki zapuščajo in da je torej treba še v pravem trenutku misliti na kompromise.

Evropska diplomacija pa pripravlja še težje topove. Zelja po skorajšnjem miru postaja v vseh balkanskih državah vedno splošnejša in globokejša. Nadaljno vojevanje ne more doseči nikakih odločilnih političnih uspehov več. Balkanskim državam pa je v danih razmerah mnogo na tem ležeče, da zavzemajo evropski velekbine v odločilnem štadiju mirovnih pogajanj stališče, ki bi vsaj v glavnem ustrezalo upravičenim zahtevam Balkanske zveze. Eno najspornejših in najtežavnejših vprašanj je, kakor znano, ono o vojni odškodnini. Evropa je dosedaj odklanjala tozadevne zahteve balkanskih zaveznikov, ki znašajo nad eno milijardo. Zdi se, da delajo evropski diplomatje sedaj nekoliko prijaznejše oblike ter obljubljajo tudi v tej zadevi koncesije. Toda pod pogojem, da store zavezniki primerne korake v Cetinju ter raztolmačijo kralju Nikolaju, da bi smatrala Evropa nadaljni odpor v skadrskem vprašanju za neprijateljsko akcijo cele Balkanske zveze ter se po tem primeru ravnala. Bolgarsko diplomacijo poročilo v današnji »Politische Korrespondenz« kaže, da so bolgarski merodajni krogi argumentaciji velesil precej dostopni in ni izključeno, da se odločijo balkanski zavezniki nasvetovati kralju Nikolaju, naj dvakrat premisli, predno definitivno razbije vsako možnost končne sporazuma z velesilami, o katerih solidarnosti glede skadrskega vprašanja po zadnjih izjavah ruskega zunanjega ministra Sazonova pač ni več dvomiti.

Kralj Nikolaj bo v prihodnjih dneh sto in stokrat slišal besedo, da je le ona politika uspešna, ki je redna. Resnica je, da se nahajajo na politični tehnici večji in realnejši interesi, kakor je skadrsko vprašanje. S tem večjo napetostjo pa smemo pričakovati končne odločitve kralja Nikolaja, v katerega rokah ležijo sedaj naj-

važnejša in najusodnejša, ne le balkanska, morda tudi splošno evropska vprašanja.

Germanstvo in Slovanstvo.

Naznanilo nemškega kancelarja o boju med Slovanstvom in Germanstvom je napravilo veliko senzacijo. Rusija je kancelarju hvaležna za njegovo odkritost, na Dunaju pa delajo menda precej dolge obraze. Ni čuda! Vsi avstrijski ministri so doslej prisegali, da branijo na Balkanu samo najvažnejše interese cele države, torej tudi Slovanov, Madžarov in Romanov, vsi so zadrževali, da hočejo z velikimi krvnimi in denarnimi žrtvami, ki jih nalagajo prebivalstvu, samo varnost države zagotoviti. — Zdaj je pa zaveznik dunajske vlade povedal, da ne gre za interese Avstrije, nego za plemenski boj proti Slovanom. To je torej načelna podlaga trojeve! — Včeraj je nemški kancelar menda že imel informacije, kak vtisk je napravil njegov govor, kajti v včerajšnjem državnem zboru ga je popravljal in tolmačil. Dejal je, da je govoril samo o »panslavistični« struji, ki igra v balkanski krizi veliko vlogo, da je pa svari pred postopanjem publicistike, ki piše o bodočem obračunu med Germanstvom in Slovanstvom. Geslo o tem obračunu je neresnično, ker žive Slovani v različnih državah tudi z drugimi plemeni in ker ni nobenih realnih interesnih nasprotov med Rusijo in med Nemčijo. — Tako se je poskušal nemški kancelar zmazati. Ali se bodo v avstrijskem parlamentu dobili moške, ki se bodo upali izreči pošteno in odkrito besedo v tej stvari?

Komisar na Čaškem.

Zopet kroži po časopisih vest, da misli ministrstvo postaviti na čelo avtonomne uprave na Čaškem komisarja. Vzrok so deželne finance. Vsled nemške obstrukcije ne more češki deželni zbor že več let zborovati in dovoljevati za upravo potrebnih sredstev. Deželne doklade ne zadostujejo niti za pokritje učiteljskih plač, doklade na pivo se ne pobirajo, ker jih deželni zbor ni mogel dovoliti, deželni delež na osebni dohodarini in na rentnem davku je pa država že izplačala in nima dežela letos od države ničesar več dobiti. Deželni odbor češki je volil poseben komite, ki ima nalogo, poskrbeti če treba za sredstva, če se ne dobe, ne bo — po poročilih listov — nič drugega preostalo, kakor imenovanje vladnega komisarja.

Vojna na Balkanu.

Za 20 milijonov.

Čudna so pota evropske diplomacije, tako čudna, da jih zlasti sedaj ni mogoče razumeti. Prepoved, demonstracija, brodograd, blokada, vse ni izdalo nič proti kralju Nikolaju, pomagaj tedaj denar! In prišli so diplomati in ponudili kralju črnogorskemu 20 milijonov za Skader. Obenem so mu sicer rekli, da Skadra sploh nikdar ne dobi in da bi ga eventualno z oboroženo silo pregnali iz mesta, vendar pa mu ponujajo, in to čisto odkrito, celih 20 milijonov. Zdi se pa, da ta ponudba pri črnogorskem kralju ni mnogo zalegla. Razumljivo bi bilo, če bi bil kralj Nikolaj sprejel ponudbo, vendar pa se zdi, da zahteva, če odstopi od Skadra, večjih kompenzacij. Govori se tudi o teritorialnih kompenzacijah, dunajska diplomacija pa zatrjuje, da o kakih kompenzacijah na škodo Albanije, katere meje na severu in severovzhodu so že določene, ne more biti govora.

Iz Londona poročajo s posebnimi strani, da je Italija predlagala velesilam, da naj se Črni gori za Skader financijalno kompenzacija. Nekako pred enim tednom je baje prišel dolgoletni italijanski poslanik na Cetinju, baron Squitti, h kralju Nikolaju in ga v imenu italijanskega kralja vprašal, če bi bil pripravljen sprejeti financijalno kompenzacija za to, da se odpove Skadru. Kompenzacija bi se mu nudila v obliki večjega posojila. Kaj je odgovoril kralj na to ponudbo, ni znano.

V predvčerajšnji konferenci veleposlanikov je nato italijanski veleposlanik formalno predlagal, da naj se ponudi Črni gori denarna kompenzacija, če se odreče svojim zahtevam glede Skadra. Iz tega se sklepa, da kralj ni kratkoma odklonil ponudbe Italije. Govori pa se tudi, da je Italija igrala samo vlogo mešetarja.

Istočasno se baje tudi ruski poslanik trudi, da bi kralj Nikolaj sprejel to italijansko ponudbo. Pred kakimi 4. ali 5. dnevi so baje nato vprašali diplomati na Dunaju, kako

bi sprejela Avstrija tako kompenzacijo. Obenem pa je bil avstrijski vladni baje tudi predložen predlog, da naj se da Črni gori razen financijalne pomoči tudi kos obali ob Jadranskem morju. Avstrijska vlada je, kolikor je znano, odklonila zahtevo po teritorialni kompenzaciji na škodo Albanije, pripravljena pa je priznati Črni gori teritorialne kompenzacije na škodo Srbije v Novem Pazaru. Vsekakor zelo čudno stališče, ki prijateljstva s Srbijo gotovo ne bo utrdilo in to o času, ko morajo celo dunajski diplomati odkrito priznati, da je postopanje Srbije popolnoma korektno in ko morajo diplomati priznati, da je Srbija v vprašanju Skadra do skrajnosti previdna.

Koliko je resnice na vseh teh vesteh, bodo pokazali prihodnji dnevi, vsekakor pa ni ravno posebno dobro izpričevalo za evropsko diplomacijo, da se je morala zateči kot k zadnjemu sredstvu, da je ponudila Črni gori denar.

Vprašanje miru med Turčijo in Balkansko zvezo.

Iz Sofije poročajo, da bi bila Balkanska zveza pod že znanimi pogoji pripravljena skleniti mir s Turčijo in zdi se, da so velesile sprejele vsaj deloma te pogoje, vsled česar je upati, da bo v kratkem sklenjen ob Cataldži preljudni mir. Odločilno besedo v tem vprašanju pa imajo seveda velesile.

Baje je dobil neki balkanski poslanik v Petrogradu predvčerajšnjem obvestilo, da bo preliminarni mir s Turčijo sklenjen tekom prihodnjih dni in da ga bosta Balkanska zveza in Turčija podpisali najbrže na bojišču pri Cataldži.

Takoj po sklenjenem miru se bodo sestali v Solunu vladarji in ministri predsedniki balkanskih držav, da definitivno podpišejo pogoje Balkanske zveze, da si razdele vsi plen in da določijo za prihodnost smer politike Balkanske zveze. V petrogradskih krogih so mnenja, da bo sklep miru ugodno vplival tudi na vprašanje Skadra.

Spor med Bolgarsko in Rumunsko.

Iz Petrograda prihaja poročilo, da se vrši danes tretja in zadnja konferenca veleposlanikov zaradi bolgarsko - rumunskega spora. Konferenca bo baje sprejela kompromis, ki ga predlaga Francoska. Govori se, da sta tako rumunska, kakor bolgarska vlada pripravljene priznati konferenci obveznost. Odločitev konference pa se bo baje objavila šele, ko bo preliminarni mir s Turčijo sklenjen. Tudi z Dunaja prihajajo vesti, da je upati, da bo bolgarsko - rumunski konflikt v kratkem končan. Dunajski diplomatski krogi, ki so strahno blebetavi in po navadi zelo slabo poučeni, pravijo, da je skoro gotovo, da bo pripadla Silistrija Rumunski. Gre sedaj samo še za primerno kompenzacijo Bolgarski. In zopet iščejo to kompenzacijo pri Srbiji. Uboga Srbija, če bi šlo po željah naših diplomatov! Isti krogi pa se izigravajo sedaj tudi kot protektorje Bolgarske ter pravijo: trojeveza se je z vso svojo silo zavzela za Rumunsko, sedaj pa se z vso svojo silo zavzema za Bolgarsko in je upati, da se bo tudi v tem oziru trojni sporazum udal. Bolgarska naj dobi kot kompenzacijo za to, da se odpove Silistriji, Bitolji in Ohridu.

Pismo slovenskega prostovoljca izpred Skadra.

Pisatelj Vladimir Levstik je nam dal na razpolago pismo, ki mu ga je pisal slovenski prostovoljec v črnogorski vojski gosp. M. Č., pisec črtic o prvem delu črnogorskih vojni operacij pred Skadrom in v albanskem Primorju, ki smo jih svojemčasno priobčili v »Slovenskem Narodu«.

Pismo se glasi tako - le:

»Na Cetinju, 5. aprila 1913.

Mili prijatelj! — Kakor Ti je znano iz brzojavke, ki sem Ti je poslal včeraj, sem dospel ranjen na Cetinje.

Razjeli smo se zopet enkrat in ponovili juriš (naskok) na Taraboš. Bila je strašna borba, ki nadkriju vse dosedanje po svoji divjosti. Kakor levi smo napadali, kakor levi so se branili Turki. Zavzeli smo dva okopa pod vrhom Taraboša, uplenili silo municije in dve mitraljezi.

Ostal je v turških rokah samo še en okop, trideset metrov oddaljen od zavzetega.

Ej, to je bil pretep! Grmenje topov, pokanje ročnih bomb, drdranje mitraljev, strahovito streljanje pušk je trajalo z malimi odmori cele 3 dni — od ponedeljka do četrta. Dva dni mi je bila sreča mila med strahovito

plaho svinca, tretji dan ob 10. zvečer (v sredo) pa me je zadel šrapnel, kos železa mi je prebil dlan leve roke in me napravil nesposobnega za nadaljni boj.

Vsled izgube krvi sem precej oslabil, a upam, da se kmalu pozdravim.

Prepeljali so me na Cetinje in me nastanili v bolnišnici »Vladin dom« št. 7. Rana ni baš nevarna, samo raztrgalo mi je precej roko. Ker so živci pretrgani, me sitnoba precej boli, da niti spati ne morem.

Ležim v natlačeno polni sobi, sredi drugih ranjenec; slab zrak in druge neprimlik mi ne prijaajo, a vdati se moram v svojo usodo.

Prekel sem vse turške kanone v skadrskih trdnjavah, ki so mi morda onemogočili, da prisostvujem slavnostnemu pohodu bratskih srbskih vojsk v Skader, zakaj juriš (naskok) se ponovi najbrže v najkrajšem času, torej prej, predno se pozdravim.

Kadar bolečine malo popuste, bom obirneje poročal ...»

Štajersko.

Hrastnik. Veselica C. M. podružnice in Čitalnice se je v nedeljo 6. t. m. vsestransko izborna obnesla tako v gmotnem in moralnem oziru. Igralci so tako dovršeno izvršili nalogo, da bi se lahko merili z marsikaterim večjim odrom. Vsa čast prirediteljem. Gospice so pridno prodajale narodno blago v prid prekornosti C. M. družbi. Tamburaši in pevci so nas zabavali z bogatim koncertnim sporedom. Upamo, da bodo prihodnji tudi drugi merodajni faktorji pri vseh točkah sodelovali, za kar jim bode cel narod hvaležen. Igralcem in prirediteljem pa kličemo naprej po začetni poti za dobrobit slovenskega naroda. — Sosed.

Iz Celja. Uredništvo in upravnštvo »Narodnega Lista« se je preselilo z Dolgega polja št. 1 v Rotovsko ulico št. 3 (v bivšo dr. Brenčičevo pisarno).

Iz Celja. V Dobjem pri Planini župnikuje in politikuje g. Vurkelc. Po vzgledu bolj ali manj zagriženih in premetenih svojih stanovskih tovarišev bi rad imel g. Vurkelc prvo besedo v cerkvi in pri občini. Zato so se vršile že v letih 1903 in 1908 prav viharne občinske volitve; za »sveto vero« se je sleparilo, tako da so bile volitve vsakokrat ovržene in so se morale vršiti znova. Tudi letos so se vršile dne 29. januarja občinske volitve tako, da so izzvale veliko nevoljo pri mnogih velikih in manjših davkoplačevalcih. Došlo je seveda do pritožbe, obenem pa so se obrnili dobijanski naprednjaki do odvjetnika dr. Kukovca, da bi jim pomagal do pravice in pa do ohlajenja nekaterih prevročekrvnih Vurkelčevih agitatorjev. V ponedeljek je že bil glavni župnikov priganjač Anton Teržan obsojen zaradi utesnitve volilne svobode na 50 K globe ali pet dni zapor; drugi pa še pridejo na vrsto. Pri zadnjih občinskih volitvah v Dobjem so dosegli naprednjaki navzlic farovskiemu terorizmu vsaj delni uspeh; pri ponovnih, če bodo čiste, se je nadejati nadaljevanja. Ako bi se povsod energično prišlo klerikalne agitatorje zaradi nasilnosti pri volitvah, bi dobila marsikatera občina drugo lice. Tu bi naj vsi obziri odpadli, farovski sleparji res druge usode ne zaslužijo.

Zadruga rokodelskih obrti za sodni okraj Laško ima svoj občini zbor v nedeljo, dne 13. aprila 1913 ob 2. uri popoldne v gostilni Antona Počivavška v Trbovljah. Obrtniki, pridite polnoštevilno!

Iz Brežic. Deželno finančno ravnateljstvo je prestavilo davčnega asistenta g. Maksa Merčuna v Kozje. Brežiški Slovenci zgubimo z njim veselega, povsod priljubljenega družabnika in marljivega člana narodnih društev.

Iz Brežic. Na shodu, ki se je vršil zadnjo nedeljo v Zakutu, je zavzel dr. Benkovič jako ostro stališče napram ponemčujočim tendencam v davčnem referatu brežiškega okrajnega glavarstva in opravičeno napadel okr. fin. komisarja Fischereiderja. Upamo pa, da ne bo ostalo samo pri tej izjavi na političnem shodu v Zakutu, temveč da bodo storjeni tudi še drugi koraki za premestitev Fischereiderja iz Brežic kam med nemške todlne. Tam potem lahko dela in heila kakor hoče.

Iz Žetali pri Rogatcu nam pišejo: Neki mladenič nosi po fari prošnjo in nabira podpise, da bi škof dr. Napotnik ne prestavil kaplana Kranjca. Tla so torej temu petelinčku tudi pri nas že tako vroča postala, da se boji premeščanja. Mi le pravimo: srečno pot! V Mariboru bodo že vedeli, koliko jim je dati na take kaplanove prošnje. Saj lahko mi napravimo protiprošnjo in ne vemo, če bi ne do-

bili za njo podpise veljavnejših mož ko kaplan Kranjc. Ljudje, ki javno opljuvajo župane in so predmet tožb, so vendar kot javni funkcionarji povsod nemogoči. Škof dr. Huyn bi imel v naši škofiji veliko dela, da bi malo ukrotil dr. Napotnikove razvazene in razdivljene kaplane.

»Schulvereinsve« žrtve za pomčenje Sp. Štajerja. Na občnem zboru pokrajinske zveze nemškega Schulvereina za Srednje Štajersko v Gradcu je poročal neki dr. Krischner, koliko se je porabilo v l. 1912 iz takozvane Roseggerjeve ustanove samo za šolske stavbe na Spodnjem Štajerskem. Na Čaškem se je porabilo v ta namen 486.000 K, potem pa pride takoj Štajerska z 246.000 K. In sicer se je dalo za stavbe v Studencih pri Mariboru 35.000 K, v Peklu pri Poljčanah 3000 K, na Pragerskem 35.700 K, v Brežicah ob Savi 25.000 K, v Vuzenici 30.000 K, št. Ilju 15.000 K; na druge kraje pridejo še manjši delni zneski. Ne bode nam menda treba še posebej poudarjati, da se je nemštvo na avstrijskem jugu vrglo s posebno silo na Sp. Štajersko. Naše obrambno delo proti temu silnemu navalu je malenkostno in neizdatno. Tu se bo moralo spremeniti marsikaj na bolje! Predvsem se trudimo vsi, kolikor moremo, za našo C. M. D. in procvit njenih podružnic.

Iz Ruš. Ruška kočja se odprli na binkošno nedeljo. Glede oskrbovanja je ostalo vse pri starem in tako upamo, da bodo gg. turisti tudi to leto z nami zadovoljni. Slovenci in slovanski turisti! Radi in pogosto pridite v Ruško kočjo, potem se tudi ne strašimo umazane konkurence »Marburger - Hütte«!

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 17. aprila predpoldne po 10. uri pri Mali Nedelji s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Zanimljivi izostali predavanja. 4. Razgovor o predlogih za deleg. zborovanje Zveze. 5. Slučajnosti.

Šoštanj. Igra »Legionarji« je v nedeljo v vsakem oziru dobro uspešna. Zadovoljila je občinstvo, ki je nas prišlo obiskat tokrat v prav lepem številu. Igra se ponovi v nedeljo 13. t. m. ob 3. uri popoldne, da si jo lahko tudi tuji pogledajo! Zveza z vlakci je na obe strani jako ugodna za prihod in odhod gostov! Torej v nedeljo vse v Šoštanj, da si pogledate »Legionarje«!

Okrajni zastopi in občine za učitelstvo. Slovenjebištriški okrajni zastop je v svoji zadnji seji odposlal na deželni odbor petico, v kateri se leta naproša, naj deluje na delazmožnost deželnega zbora in naj se postavi ureditev učiteljskih plač kot prva točka dnevnega reda, ker okrajni odbor dobro pozna skrajno bedo učiteljstva in se popolnoma strinja z zahtevami po uvrstitvi v nižje štiri činovne razrede z državnimi uradniki. Tudi občinski odbor na Spodnji Poljski pri Pragerskem je poslal na deželni odbor petico enake vsebine in sicer na predlog tovarnarja g. Streinklauberja na Pragerskem. Predlagatelj je toplo zastopal težnje učiteljstva, poudarjal visoko kulturno važnost njega delovanja in prišel do zaključka, da je regulacija učiteljskih plač nujna potreba in le čim pravičnejši, kateri bi se moral pravzaprav že zdavnaj zgoditi. Ta predlog je bil z veliko večino sprejet, le trije klerikalni krmavci so bili proti. Upamo, da slede z enakimi sklepi kmalu tudi drugi okrajni zastopi in občinski odbori na Spodnjem Štajerskem.

Iz Ptuj. Kakor že znano, priredil tukajšnja podružnica mariborskega dramatičnega društva v nedeljo, dne 13. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma« točno ob polu 8. uri zvečer veliko in zanimivo igro »Četrta božja zapoved« v 4 dejanjih, spisal Ludvik Anzengruber. Ker je ta prireditelj najbrže zadnja v tej sezoni in ker si je društvo nabavilo ravno za to predstavlo nove kulise tako, da bo vodstvo društva s to predstavlo častno zaključilo svojo sezono, pričakujemo, da se bo slavno občinstvo iz Ptuj, kakor tudi iz okolice v velikem številu udeležilo te krasne predstave. Vse vloge so prav dobro razdeljene in izvrstno nastudirane. Sl. občinstvo bi se tudi vljudo prosilo, da prihaja k predstavam točno, ker se bo od sedaj naprej vedno ob določeni uri s predstavo pričelo. Torej vsi, ki se zanimate za dramatik in ki ste prijatelji gledališča, v nedeljo v »Narodni dom«!

Drobne novice. Iz Ptuj. Otroci so našli na Kazimirjevem travniku mrtvega novorojenčka, ki ga je mati po rojstvu zadavila. Morilko že išče prav pridno sodnija. — Iz Trbovelj. Na delavko Alojzijo Pavčič se je vsula zemlja in jo pokopala. Odkopali so jo sicer še živo, a dobila je tako težke poškodbe, da je vsled njih umrla. — Vreme je po-

stalo hladno. Ponoči od torka na sredo je padel svež sneg po vseh višjih hribih okoli Celja. — Iz Ptujja. Umrl je v pokopini tajnik mestne hranilnice Jakob Trdina. Mož je bil seveda »trd Nemec«. — Iz Rajhenburga. Zidar Janez Bobek se je vlegel na nezakurjeno peč peka Vranetiča. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Umrl je vsled zastrupljenja z alkoholom. — V konkurz je prišel trgovec F. Ks. Leithner v Gradcu, Mariahilferplatz 5. — Iz Gradca poročajo, da se je splazil v vilo grofice Hartenau neki uzmovič Göschl in odnesel zlatnine v vrednosti 8400 K. Med to zlatnino so 4 zlate ženske ure, mala, stoječa srebrna ura, pet zlatih verižic, dva para zlatih manjših gumbov in trije moški prstani. Göschl je prišel v hišo z izgovorom, da mora pregledati električno napravo. — Iz Celja. Umrl je vsled kapi tajnik tukajšnje nemške okrajne hranilnice Viljem Oechs. Zadnja leta so mu razne sitne afere zaprle usta, ali svoje čase je bil Oechs kot proteže Rakuschev veljavna oseba v Celju, ki je ni manjkalo pri nobeni demonstraciji celjske poulične fakinaže napram Slovencem. Mnogi sedanjí in bivši Celjani se bodo še živo spominjali Oechslovih »junaštev«. N. v. m. p.! — Iz Vranskega poročajo »Straz«, da so tam minulo nedeljo ustanovili »čuka«. Pristopilo je bojda že 25 »izvršujočih članov« in veliko podpornikov. Prej kotne bo tudi ta »čuka« tako hitro izčukal in izginil kot že mnogi drugi po Savinski dolini. — Iz Gradca poročajo, da je šel za družni instruktor nam. tajnik Viktor Hornung za 5 tednov na dopust. N. domestoval ga bo tačas nam. koncipist dr. Rudolf Tengg. — Iz Gradca. Vest o pomevni 1800 K je treba popraviti v toliko, da se pomevba ni izvršila pri »Volksvereinu«, temveč pri nemško-nacionalnem volilnem odboru za lanske graške občinske volitve. — Iz St. Pavla pri Preboldu poročajo, da je odnesel neki uzmovič posestniku Zagorju iz podstrešne kamre okoli 190 kron denarja in več suhega mesa. — Iz Slovenjgradca poročajo, da je imenovan za provizorijnega vodja državnega zavoda za zatiranje kužnih boleznih na Dunaju sanitetni koncipist štajerske namestnišnje dr. Bussan.

Koroško.

»Wacht am Rhein«. Piše se nam: Minolo nedeljo zvečer sem sedel v Celovcu v neki nemški gostilni in se z vojakom v slovenskem jeziku razgovarjal. Bilo je navzočih več gostov, sami Nemci, a nihče se ni spodlikal nad slovensko govorico. Gostilničar in njegova žena ne razumeata slovenski, pa sta bila prav prijazna z nama. V gostilno je prišlo tudi pet podčastnikov pešpolka št. 17. In glej — ti so demonstrativno stoje prepevali »Wacht am Rhein« in kričali »Heil«. Pravijo, da so bili ti podčastniki Kočevarji. Časih je bilo prepevanje »Wacht am Rhein« vsaj pri 17. pešpolku prepovedano!

Sieparski agent. V Beljaku so aretirali na poziv sodišča agenta Leva Landberga iz Stryja v Galiciji. Mož je seveda ljud in je osleparil več strank.

Roparski napad. Pred kratkim smo poročali, da je napadel neki neznanec v bližini Sentvidla hlapca Alojzija Aichholzerja. Aichholzer se je napadalcu strgal iz rok in pobegnil. Orožništvo je dolgo iskalo napadaleca. Končno se je posrečilo, da so ga izsledili v neki gostilni v okolici. Napadalec je brezposelni delavec Gašper Schuster iz Koroškega.

Smrtna nesreča pri oranju. Pri Bajtenfeldu sta se splasila pri oranju v plug vprežena vola. Podrla sta na tla 14letno dekle Suzano Unterwieserjevo, ki je vola vodila. Dekle je padlo pod vprego in plug jo je skoraj prerazil. Bila je na mestu mrtva.

Vojaški nabori. Pri glavnem vojaškem naboru v Beljaku so potrdili od 128 nabornikov iz okolice 31 nabornikov, od 197 nabornikov iz Beljaka 46, od 180 nabornikov iz okolice 56 in od 171 nabornikov iz okolice 38. Vseh nabornikov je bilo 676, potrjenih pa 171 torej 25,2%.

V Vrbsko jezero je skočil pri Vrbi 30letni posestnik sin S. Gagl. Potegnili so ga iz vode mrtvega. Gagl je bil nekoliko slaboumen in je izvršil samomor v blaznosti.

Primorsko.

Žrtve — iz »marodezinra«. Iz Gorice poročajo, da je umrl pri tamonjšnem artiljerijskem polku v ponedeljek 31. m. m. nenadoma Lovro Mavrič. Pokojnik je bil star šele 21 let in je služil šele peti mesec. Bil je bolan, imel je namreč pokvarjen pa-

lec, katero poškodbo si je nakopal še kot otrok. Pri vojakih je vedno bolj bolehal. Isti dan se je javil, da je bolan in zdravnik ga je poslal v »Marodezinra«, kjer je Lavrič nekaj ur pozneje umrl.

Rozina - Finžgar. Včeraj smo poročali, da so dognali, da je znani oficijal Rozina v Gorici, ki je pobegnil poneveril 33.000 K. Natančnejša poročila vedo, da ne manjka samo 33.000 K, marveč okroglo 80.000 K. Poročali smo tudi, da so aretirali v Gorici prejšnjega okrajnega šolskega nadzornika prof. Finžgarja, pod katerim je Rozina svoječasno služboval. Glede te aretacije, ki je vzbudila velikansko pozornost kroži javno mnenje, da Finžgar ni kriv in da je le žrtve Rozina in nekaterih denuncijantov.

Deželni zbor tržaški. V torek zvečer se je vršila seja deželnega zbora tržaškega. Odobril se je račun šolskega zaklada za l. 1912. in vsprejel proračun za l. 1913. Slovenci so glasovali proti. Živahna razprava se je razvila pri predlogu zakona glede vpeljave občinske doklade na premoženje podvrženo ekvivalentu. Ta zakon je bil lanko leto sprejet, toda vlada ga vsled formalnih napak ni potrdila. Zakon je bil sprejet. Naravnost burna pa je bila debata o zakonu glede uvedbe davka na javne zabave, o katerem smo že pred kratkem poročali. Večina je bila proti temu zakonu, češ, ker škoduje razvoju gledališč in ker je prirojen po nemškem vzorcu. Na predlog Ricchettijske zakon vrne deželnemu odboru, ki ga naj še enkrat natančno preštudira in pozneje predloži. S tem je ta zakon bržkotte definitivno pokopan.

Sirovo ravnanje z vojakom — častnik presekala vojakom s sabljo glavo. »Edinost« poroča, da je dobila od verodostojne strani poročilo, da je na vojaškem vežbališču v Rocolu pri vajah bosarskega polka udaril neki častnik nekega vojaka s sabljo po glavi in sicer tako silno, da mu je skoro presekalo lobanjo. Bilo je to pri dirkališču ob cesti. Navzoči trdijo, da je prišlo vojakom, ki je peljal ranjenca k potoku, da mu spere rano, slabo. Potok na istem mestu je bil popolnoma okrvavljen in krvavi sledovi se še vidijo ob bregu. Kako gre ranjencu in kaj je z onim častnikom, se seveda še ne ve. List poziva vojaške oblasti, da uvedejo v lastnem interesu strogo preiskavo in sporoče uspeh preiskave javnosti. Prič bo menda glasom poročila dovolj na razpolago.

Bosanski emigranti. Avstrija še vedno importira bosanske begunce, ki so pobegnili iz Bosne povodom okupacije. Ti ljudje se vračajo sedaj na stroške avstrijske vlade zopet v Bosno, kjer jim odkazuje Avstrija posestva. Včeraj jih je pripeljal Lloydov parnik »Gastein« 250 in sicer iz Soluna. Od prejšnjih pošiljatev je v pomorskem lazaretu tudi še okoli sto izseljencev.

Vojaški nabori. V Trstu se vrše že dva dni vojaški glavni nabori in sicer poslujeta dve naborni komisiji. Prvi dan se je zgledilo od 200 poklicanih nabornikov 180. Potrjenih je bilo 89 novincev. Drugi dan se jih je zgledilo od 200 181 in je bilo potrjenih 40. 10 nabornikov so oddali v vrhu natančne preiskave njihovega zdravstvenega stanja v vojaško bolnišnico.

Vsled neozdravljive bolezni se je usmrtil v Trstu 32letni zasebnik Alojzij Zamparini. Skočil je skozi okno v četrtem nadstropju na cesto San Marco in obležal na mestu mrtve.

V morje so spustili včeraj v Trstu parnik Austro - American »Belvedere«. Pri spuščanju v morje je bil navzoč tudi nadvojvoda Franc Ferdinand.

Samomor v šoli. 14letni učenec navtične akademije Ivan Mikulič se je ustrelil v šoli med poukom. Samomor je izvršil baje zaradi slabega ravnanja v šoli. Kroglja je podrla dečku prsi, rana je smrtonosna in je malo upanja, da bi deček okrevale.

Puljska afera. Občinski gerent je uvedel proti onim 10 občinskim uradnikom, katere je rovinjsko porotno sodišče oprostil, disciplinarno preiskavo.

Dnevne vesti.

Nespametna izjava. Pri razpravi o podaljšanju provizorija so slovenski klerikalci pri zadnji mestni seji vložili to - le izjavo:

»Naša stranka glasuje proti predlaganemu provizoriju. Ne glede na naše opozicijsko stališče, moramo še posebe biti proti provizoriju, ker sedaj ni nujenega povoda več, da bi se v mestu upravi gospodarilo s provizorijem. Dolžnost gosp. župana bi bila, da odredi primerno število sej, kate-

rih se reši redni proračun; dolžnost večine pa je, da nam da pri razpravi proračuna priliko, da nje in vse ljubljanski javnosti povejmo, zakaj moramo biti kot dobri in vestni zastopniki ljudstva, nezadovoljni z današnjim občinsko upravo v Ljubljani.«

»Pridržimo si za proračunsko debato, povedati vam vsa gravamina (gosp. Kregar čita »Krava Mina«) ljudstva proti vašemu gospodarstvu. Za danes pa Vas z vsem poudarkom opozarjamo, da naši volilci in volilke na ljubljanskem trgu trpe krivico vsled uradnih odredb tržnega nadzornika Ribnikarja. Pozivljamo g. župana, da odpravi te krivice, ki jih s prizadetimi volilci in volilkami občutimo ne samo mi, ampak tudi vsa stranka, kateri pripadamo. Vzemite na znanje, da smatramo ugodno in pravično rešitev te zadeve za častno stvar ne le naše stranke, ki se bo z vsemi dopustnimi sredstvi borila, da svojim pristajšem na ljubljanskem trgu izposluje, kar jim gre.«

Tako ta izjava, ki se čuje, kakor bi s polenom tolkel po praznem bobnu. Če želi gospoda kritizirati mestno upravo, je v svojem pravu. Radevedni smo samo na nasvete teh finančnih kapacitet, ki so po slabodishči svoji lastni hvali »dobri« in »vestni« zastopniki ljubljanskih davkoplačevalcev. To so posebno ob priliki pokazali, ko se glasoval proti vsaki deželni podpori za obrtne šole in za gradbo dragih kanalov. Taki so ti vestni in dobri zastopniki ljubljanskega ljudstva! Zaradi provizorija se s temi gospodi, ki pri deželi že leta in leta delujejo z beraškimi provizoriji, ne bomo prepirali. Pač pa se moramo pečati z zadnjim odstavkom zgorajšnje izjave. Kaj tako nesramnega nismo že dolgo čitali; stranka, ki se poslužuje takih enunciacij, je izgubila vso pamet in vsako sramežljivost. Kar naravnost se zahteva, da naj se na mestnem trgu vpele nago strankarstvo, in sicer na korist klerikalnih branjev in klerikalnim branjevcem. Ozira naj se na volilce in volilke klerikalne stranke, ker to zahteva čast te stranke! Sedaj naj prideta še napredna stranka in nemška stranka, pa naj proklamirata, da je njuna čast v zvezi s starim podplatom, ki se je dobil v zelju tega ali onega branjevca! Da se take kravarije na ljubljanskem trgu ne bodo vpeljele, — in naj štefe še tolikanj na deželno vlado pritiska — je več kot gotovo!

Na dan s pametjo! V nekem listu čitamo: Usodni so časi, v katerih živimo, in še usodnejši momenti pridejo! Mi moramo biti pripravljeni na moment, ko se bo končno odločevalo o naši usodi in ko bo v prvi vrsti od nas odvisno, ako si razdelijo našo zemljo med sabo Nemci in Italijani, ali jo pa ohranimo za nas in Jugoslovane. Ako bomo poslušali dr. Rostoharja — česar se pa ni bati — se bo zgodilo prvo, da si bodo našo zemljo razdelili med sabo Nemci in Italijani. — Ta tirada spada med tiste praznoglave kozlarije, ki so podobne votlemu donenju, za katerim se pa ničesar ne skriva. Bedarija pa je v teh časih, kaj takega pisati, ker mora vsako otroče vedeti, da se s takim pisarjevanjem samo toliko doseže, da bodo na Dunaju Ljubljano še bolj sovražili, nego jo sovražijo danes. Zadnji črč je, da pride na tem polju — pamet na dan.

Poštena beseda v nemškem parlamentu. O znanem govoru nemškega državnega kancelarja o bližajočem se končnem obračunu med Slovanstvom in Germanstvom se je razvila obširna debata, v katero so posegli govorniki vseh strank. Izmed vseh govornikov je bil nesporno najznamenitejši govor socialnodemokratskega poslanca Scheidemannja, ki je rekel med drugim: »Državni kancelar se je skliceval na ruski panslavizem in na nevarnost spopada med Germani in Slovani. Državni kancelar je, če tudi v pogojni obliki, rabil to usodepolno besedo in to mi je nepojmljivo. Prepričan sem, da so si na Dunaju lase pulili, ko so čitali to izjavo. Avstrija je napol slovanstva. Naša edina zaveznica ima samo eno četrtino nemškega prebivalstva. Vsa politika Avstrije stremi za tem, da bi Nemce in Slované med seboj sprijaznila in dosegla med njimi spravo. In to Avstrijo se nam tu predstavlja kot predstražo in trdnjavo v boju med Germanstvom in Slovanstvom. Mislite si samo položaj, ki bi nastal, ako bi izbruhnila vojna med Nemčijo in Avstrijo na eni strani in med Rusijo in balkanskimi državami na drugi strani. V tem slučaju bi morali milijoni slovanških vojakov, Poljaki, Čehi, Slovenci, Rusini, Hrvatje itd. deloma pod nemsko zastavo, deloma pa kot naši zavezniki udariti na svoje lastne slovanske brate. Pa imenujete v Berlinu Avstrijo kot važno trdnjavo v boju med

Germanstvom in Slovanstvom! Nesrečnejše formule bi si državni kancelar pač ne mogel izmisliti in nabrže tudi ne usodepolnejše za avstrijsko vlado... Scheidemann je pruskim mogotcem povedal suho resnico, ki bi jo pa naj uvaževali pred vsem naši avstrijski državniki, ki se še vedno ne morejo osvoboditi fiksne ideje, da je Avstrija — nemška država. Če imajo že celo pruski politiki prave pojme o Avstriji, bi se končno tudi že od avstrijskih državnikov lahko zahtevalo, da imajo pravi pojem o svoji lastni državi!

Ustanovni občni zbor Slovanškega kluba se vrši danes ob 6. uri zvečer v posvetovalnici na magistratu. Vsi, ki se zavedajo, da so Slovenci in Slovani, so vabljeni, da pristopijo klubu in se udeležijo današnjega ustanovnega občnega zbora.

Dr. Ivan Oražen se v kratkem vrne v domovino. Iz Niša je odpotoval v novo osvobojene kraje, da si gleda Skopje, Kosovo in Prizren. Iz Prizrena se vrne preko Niša in Beograda v Ljubljano.

Ljubljanski Nemci prirede dne 12. in 13. t. m. v gledališču predstavo v korist nemškemu šulferaju. S. L. S. ima v nedeljo v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union veliko Slomšek-Einspielerjevo slavnost v korist Slovanškega žra. — Kaj pa naša Ciril-Metodarija?

Slovenska kri. Odlični kapelnik mestne godbe v Bellinzoni v južni Švici, gosp. L. Mattei, ki je tudi znan komponist, je uglasbil impozantno koračnico »Slovenska kri«, katero je v znak zvestega prijateljstva posvetil našemu rojaku kamničanu g. Alojziju Grilu, trgovcu v Luganu v južni Švici. Gosp. Gril namerava lepo koračnico podariti odboru za sokolski zlet v Ljubljani. Veseli nas, da si znajo naši rojaki tudi med tujimi narodi pridobiti ugled in spoštovanje.

Poročil se je odvetniški kandidat gosp. Josip Grablovec z gđno. Heleno Bahovec. — Bilo srečno!

Devet turških vojakov, ki so nemara utekli iz črnogorskega ujetništva, je te dni pritiral iz Kotora v Ljubljano neki vojaški desetenik. Na kolodvoru, kjer so precej časa čakali, so bili predmet splošne pozornosti. Turki so bili precej razčepani, sicer pa prav lepi ljudje. Pogostila jih je zgol iz človekoljubja soproga nekega nemškega inženirja.

Okrasite svoja okna s cvetjem in zelenjem! Občinski svet ljubljanski je sklenil v svoji javni seji dne 8. oktobra 1912, da se razpišejo tudi za leto 1913. nagrade za najlepša, s cvetjem ali zelenjem okrašena okna, verande, trgovske portale in pomole. Nagrade pa ne bodo več denarne, nego bodo obstajale iz književnih publikacij v krasotnih izdajah in iz predmetov umetno-obrtnega značaja. Kdor tekmuje za nagrade, se mora mestnemu magistratu sam pismeno prijaviti. Posestnikom okusnih cvetličnih dekoracij, ki se h konkurenci ne priglasijo, a se bodo odlikovali s posebnim bogastvom in z okusnostjo sestave cvetličnih barv, pa bode občinski svet priznal priznanice v obliki diplome dvobarvnega tiska in s trobarvno reprodukcijo originalne Ljubljane. Da se razvije cvetje na oknih in terasah pravočasno, je treba dovršiti vse predpriprave najkasneje do konca meseca aprila. Cvetlice naj se vsade v dobro vrtno ali gozdno prst ter naj se hranijo v lesenih, lično popleskanih zabojih, ilovnatih ali lončenih posodah, ki imajo potrebne odprtine za odtok vode. Najugodnejše za uspevanje cvetlic in zelenja leže okna in pomoli proti jugu, jugozahodu. Čim več solnca in zraka imajo cvetlice, tem bolj uspevajo. V popoldanskih in prvih popoldanskih urah je treba cvetlice pred hudimi solničnimi žarki zasenčiti. Zalivanje naj se vrši vsak dan v mraku in sicer tako, da se listi in stebila obenem umijejo in oprostijo prahu. Posamezne liste je treba včasih tudi še posebej označiti in v vodi izkopati. Da se zatre mrčes, naj se operejo cvetlice z milnico ali z vodo, v kateri se je namakal tabak. Nato se morajo cvetlice vselej umiti s čisto vodo. Paziti pa je pri tem, da se prst ne zmoci preveč, ker sicer začno korenine gniti. Za balkone in terase najprimernejše rastline so: Plevelavke in ovijavke; Cobaca scandens, zvončasta trtnica z modrimi in lilastimi cvetovi, spočetka zvončaste, kasneje zvezdnate oblike. Raste naglo in doseže višino 18 m; Mauranda Barclayana z modrimi, odolilnimi cvetovi; Humulus lupulus, običajni hmelj, Humulus lupulus aureus, zlatocvetni hmelj ali najlepši Humulus lupulus japonicus, japonski hmelj, ki nosi mnogoštevilne rdečkaste grobe cvete. Jako ugodne so različne grasiče, zlasti dišeči Lathyrus odoratus. Zelo priporočljivi so razni slaki, zlasti škrlatna Ipomoea purpurea, ki poganja cvete najraznobarnejših varijant na istem stebelu. Takisto zelo ugodna je divja trta Ampelopsis quinquefolia, ki je vztraj-

na na vseh prostorih in kapucinska kreša, Tropaeolum majus. Balkonske rastline, ki so prav dekorativne, a niso plezavke, so zlasti priporočljive sledeče: raznovrst. pelargonije (Geranium), fuksije (ne za južno ležeča okna ugodne), begonije, mačene, nagilji, muškati, petunije, verbene, balzamine, astre, levkoje, vrtnarski beluš (špargli), azaleje, kamelije in razne druge cvetlice v lončkih. Paziti je na slane, ki se časih pojavljajo še sredi maja, zlasti okoli »treh ledenikov«.

Še enkrat o veliki nesreči na Vrhniki. Poročali smo že, da so dne 3. aprila na Vrhniki slovesno sprejeli novega dekana, da so pri ti priliki seveda streljali in da se je strelcem po nepredvidnosti užgalo kakih 24 kg smodnika. Eksplozija je šest oseb več ali manj ranila; tri so morali takoj v bolnišnico v Ljubljano prepepeljati, a dva izmed teh sta že umrla, za ostale se pa še ne ve, kako bo z njihovim zdravjem, kajti vsi štirje so tako poškodovani, da na okrevanje ni pravega upanja. Ko je mati enega ponesrečenih dečkov izvedela, da je umrl, je zblaznela; v blaznosti je užgala hišo in v njej zgorela. — Dan te grozne nesreče je bila Vrhnika vsa v zastavah, postavljeni so bili mlaji, zvonilo je pri vseh cerkvah in streljalo se je s kanoni, kakor na Balkanu. Kdor je pa vprašal možakarje, kaj to pomeni, temu so sicer povedali, da velja to novemu dekanku, a so hitro dostavili, da se je novega dekana cela fara branila. Vrhniki klerikalci so se kapricirali, da mora prejšnji kaplan Volf postati dekank. Njegova mladost jih ni nič zmirala; pošiljali so prošnje in proteste na ordinarijat, deputacije so hodele nad škofa in rotile so se, da ne marajo g. Hönigsmanna za dekana. Z vsemi štirimi so se ga branili, spominjali se, da je Kočevar, pravili, da je bil dragonski oficir kali in sploh nastopal jako grdo. Mi nimamo ne simpatij, ne antipatij do g. Hönigsmanna, ne vemo o njem nič slabega, pa tudi nič takega, da bi se mogli kolikaj zanj ogrevati, ali to početje vrhniki klerikalcev je bilo grdo. Ko je bil imenovan, so pa ti isti klerikalci postavili mlaje in razobesili zastave in streljali — da se bog usmili. Klerikalna hinavščina se je tu pokazala v vsi nagoti in to hinavščino je šest oseb plačalo s hudimi poškodbami, nekatere celo z življenjem. Mlaji so bili postavljeni, zastave so visele, zvonilo so in streljali — na slavnostni obed k dekanku pa klerikalci niso šli, nego raje spremlili odhajajočega kaplana. Zdaj pa pomislimo, kaj bi bilo, če bi se taka strašna nesreča zgodila pri kaki napredni prireditvi! Kako bi duhovščina vpila! Z vseh leč bi grmelo: Vidite, to je prst božji, bog jih je kaznoval! Mi pa obžalujemo vsako nesrečo, naj se zgodi pri te ali oni stranki in zato ne bomo pisali tako, kakor bi klerikalci, pač pa pribijamo klerikalno hinavščino, ki se je pokazala pri sprejemu novega dekana in je povzročila to nesrečo.

Druga avtomobilna zveza med kolodvorom Škofja Loka in mestom Škofjo Loko. Dne 25. marca se je pričelo z avtomobilom prevažati osebe in blago s kolodvora v Škofjo Loko do Žirov v logaškem političnem okraju. Avtomobil stane 25.000 K ter ima poleg prostora za 6—8 oseb, tudi še prostor za blago, ter nosi težo do 4000 kg. — Avtomobil je last g. Frana Jelovčana, trgovca iz Gorenje vasi nad Poljanami in nekaterih posestnikov iz Žirov. Kakor čujemo, namerava lesni trgovec Franc Dolenc iz Stare Loke v zvezi z nekaterimi drugimi posestniki nabaviti avtomobil, kateri bo služil prevažanju oseb med kolodvorom v Škofji Loki in mestom samim. Ker je sedanja zveza zelo neugodna, osobito v mrzlem, deževnem vremenu, je ta ideja vse hvale vredna in v interesu potujočega občinstva, kakor Ločanov samih pozdravljati!

Iz občinske seje v Novem mestu z dne 8. aprila: Gosp. župan Rozman poroča, da je občina za razširjenje novomeškega kolodvora prodala dve mestni parceli, in sicer oni jarek med cesto na kolodvor in izhodiščem sedanje proge za 50 K in poleg stoječi trikot ob cesti, kjer je zdaj nekak park, za 1200 K. — Popravila se je stara mestna pečnica ter se preurejeni prostori izročijo gasilnemu društvu do preklica. — Gosp. Pavser poroča da je novomeški »Sokol« zaprosil, da se telovadnica popravi. — Podžupan gosp. Vojska doda še nujni predlog, da se vsaj tla nemudoma popravijo, da se telovadci izognejo kakim nesrečam. Sprejeto. — Za oddajo dela za ograjo pri novem mestnem pokopališču se je priglasilo več ponudnikov tudi iz Ljubljane. Delo pa se odda Vencihruttiju, kot najnižjemu ponudniku za 5869 K. — Za sedanji pokopališčem pa se ob cesti napravi hodnik za pešce. — Oddaja mestnega kopališča za leto 1913. se razpiše. — Domovinstvo se prizna razpišku »Mestne hranilnice« g.

Škrablju. — Novomeški hranilnici se iz mestne imovine povrne dolg v znesku 43.497 K. Zaeno se sklenc, pridružiti se protestu »Zveze jugoslovenskih hranilnic« proti ministrski naredbi glede nakupa državnih vrednostnih papirjev od strani hranilnic in se pritožiti na upravno sodišče. — Oddaja tržne in sejmarske pristojbine za prihodnja tri leta, se razpiše. — Koncem javne seje je provzročil mizarski mojster Malovič, ki se je zopet spomnil svoje srčne želje, si na trgu Sv. Katarine postaviti spomenik. Tam stoji namreč stara soha Marije Brezmadežne, kot zgodovinski spomenik baje iz leta 1690. Glede te sohe, ki je že v stadiju razpadanja, je res treba nekaj ukreniti, posebno, ker je edini spomenik, ki ga zmora tako slavna dolenska metropola. Malovič pa bi zraven tudi rad imel svoj spomenik, kajti napravil je načrt, katerega izpeljava bi stala blizu 600 K. Nabral pa je že 154 K, sedaj pa naj še mestna občina nekaj zračen prispeva. In poprava mora biti gotova do procesije sv. Rešnjega telesa, ko bo g. Matko Malovič zopet »nebo« nosil. Pa te želje mu mestna občina ne bo mogla tako točno izvršiti. Nekaj se bo že storilo, to se je sklenilo, kaj, to bo šele gospodarski odsek povedal.

Požar v Stranjah. Piše se nam: K poročilu o velikem požaru v Stranjah nam je še pridejati da bi bila nesreča še večja in gotovo bi gotovo uničila celo vas, da niso priskočili vrli rešilci. V prvi vrsti se morate imenovati izborni požarni brambci iz Hruševja in Razdrtega, ki sta pod vodstvom njiju načelnikov s skrajno naglostjo prihiteli na lice mesta ter s neumorno delavnostjo skozi celo noč reševali ter tako vas rešili pretečnega pogina. Srčna hvala g. načelnikoma in vsem gasilcem. G. c. kr. orožniški stražmojster Jurca iz Postojne je tudi osebno prihitel k požaru ter s svojim moštvom s strogo disciplino vzdrževal vzorni red, ki je pri takih prilikah neobhodno potreben. Končno še omenimo, da so tudi dve uri oddaljeni kaznjenci z gradu gospoda graščaka Dolena v Orehku pod vodstvom paznikov Potokarja in Lamberška prihiteli na pomoč ter se na vseh krajih, kjer se jih je potrebovalo, jako vrlo držali.

Kinematograf »Ideal«. Samo danes se se predvaja velikanski, velenimiv film »Zadnja pota kapitana Scotta na Južni tečaj«. — Kdor si hoče ogledati to redkost, naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi le še danes. — Jutri nadaljevanje senzijskega romana »Ljudje med ljudmi«, III. del. — V soboto velikanski, 1800 m dolg film, »Življenje Jezusovo«, ki je posnet v Palestini na svetih mestih in je najboljši izmed vseh dosedaj pokazanih enakih filmov.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 knjigovodja, 2 kontorista, 2 potnika, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 kontoristinj, 2 blagajničarki, 5 prodajalk, 3 učenci. — Službe išče: 3 knjigovodje, 4 kontoristi, 5 poslovođi, 4 potniki, 10 skladiščnikov, 27 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železninske stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov špecerijske stroke, 18 kontoristinj, 15 blagajničark, 2 prodajalk, 6 učenecv in 4 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Na cesti vrgla. Ko je večerj dopoldne Turkov hlapec pripeljal k Ljubljani pri jubilejskem mostu material in se potem vrnil z vozom nazaj, je vprežena kobila padla in vrgla čilega žrebička. »Novorojenčka« so zavili v cunje in djali na voz, potem ga pa odpeljali domov. Tudi mater so odvedli v hlev, ko se je nekoliko odpočila. Razumno je, da se je pri tem izrednem prizoru nabrala velika množica radovednega občinstva.

Zamenjena vest. Po mestu in okolici je govorica, da je nek uradnik pobiral denar od romarjev, ki so se predvčerašnjem odpeljali v Rim, ter s šestimi tisočaki pobegnil. To pa ni resnica. Faktično je res pobegnil 21-letni Ivan Salevic iz Velesovega pri Kranju, ki je bil uradnik društva »Sveta vojska«, ter poneveril več stotakov. »Antialkoholista« sedaj zasleduje državna policija, a ji boče prišel v roke že s praznimi žepi.

Ukraden je bil iz knjižnice Gospodarskega in naprednega društva za šentjakovski okraj »Dom in Svet« 1912, vezan v dve knjigi. Kdor pove, kdo ga ima, dobi primerno nagrado. Knjižnične ure so ob sredah in sobotah od pol 7. do 9. zvečer v društveni sobi, Vožarski pot št. 2.

Včerašnji semenj je bil zelo slabo občan. Mladih prašičkov so pripeljali tri kurnike, govedine je bilo pa vse skupaj 21 in sicer 17 volov, 3 krave in eno tele.

Otvoritev trgovine. Zaloga angleških čevljev (Anton Novak, poprej

tvrdba V. Petričič nasl.). Ljubljana, Selenburgova ulica (hotel pri Malliču), se odpravi v soboto, 12. aprila t. l. — Ker bo zaloga moderno urejena in z najboljšimi in elegantnimi izdelki založena, se slav. občinstvu priporoča. — Več današnji inserat.

Priloga. Današnji list ima za cenjene zunanje naročnike prilogo kinematografa »Ideal« v Ljubljani s programom »Jezusovo življenje«. Ta program se izvalja od sobote 12. t. m. naprej.

Nova elitna dunajska damska godba igra vsak večer v »Narodni kavarni« na Dvorskem trgu.

Društvena naznanila.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih imelo je dne 8. t. m. svoj letošnji redni občni zbor. Predsednik dvorni svetnik grof Chorinsky naglašja, da stopa društvo letos že v 10. leto svojega delovanja. Če se pri tej priliki ozremo nazaj, moremo z zadovoljstvom konstatirati, da društvo ni le v ožjem delokrogu zadostilo svoji nalogi, temveč da se je tudi zanimalo za vsa velika in važna vprašanja, ki so se v zadnjem desetletju pojavila na polju odvrčanja tuberkuloze. Iz poročila generalnega tajnika dr. viteza Bleiweis a posnemamo, da je društvo v preteklem letu oskrbelo vsa predela, da se na Gorenjskem ustanovi zdravilišče za solčno zdravljenje (helijoterapijo) kirurški in kožne tuberkuloze. Da se okolnosti, ki pridejo tu v poštev, res znanstveno prouče, ustanovilo je društvo dve lastni meteorološki opazovalnici, eno pri Valvazorjevi koči pod Stolom, drugo pri gozdarski hiši na Mrzlem Stencu v Pokljuki. Društvena oskrbovalnica za bolne na pljučih oskrbovala je v preteklem letu 47 rodbin s 179 rodbinskimi člani (79 moškega, 100 ženskega spola). Od zunanjih oskrbovancev oskrbovali so se trije. V zdravilišče sta se v preteklem letu oddala dva bolnika. V tem oziru je omeniti, da so avstrijska zdravilišča za bolne na pljučih (Alland, Horgas) tako prenapolnjena, da morajo bolniki po celo leto in več čakati na vstop. Pod takimi okolnostimi je uspešno zdravljenje začetnih slučajev pljučne tuberkuloze izključeno. Z ozirom na to se je društvo pridružil sklepu zdravstvenega parlamentarnega odseka, ki pozivlja vlado, da z vsemi močmi pospešuje ustanavljanje novih zdravilišč in da postavi v ta namen primerno vsoto v državnih proračun. V svrhu klimatskega zdravljenja so se trije bolniki poslali k morju, v morski hospic v Gračevo pa se je oddalo 8 otrok. — Na to je mesto obolelega blaginjnika ravnatelja A. Mahra podal blaginjsko poročilo njega namestnik c. kr. finančne prokurature adjunkt dr. H. Souvan. Dohodki so znašali leta 1912. 29.340 K 14 v, pri čemer je všteto volilo gospe Josipine Hozhevarjeve v znesku 17.000 K. Stroški so znašali 7753 K 50 v. Društveno premoženje znaša 48.331 K 61 v, pri čemer je vračunano stavbišče za otroško zavetišče v vrednosti 20.000 K. V imenu pregledovalcev računov poroča gospod Josip Perdan, da so se knjige pregledale in našle v najlepšem redu. V imenu občnega zbora izreče na to gospod dr. Danilo Majaron odboru, osobito pa ožjemu oskrbovalnemu odseku, ki vodi vse posle, zahvalo in priznanje. Na to se je sklenila mala izprememba pravil. Damski odsek bo odsihod v odbor poslal tri podpredsednice; v § 19., ki govori o razpustitvi društva, pa se sprejme pristavek, da ima v slučaju razpustitve premoženje pripasti dobrodelnim institucijam. S tem se društvo oprsti pristojbinskega namestka, ki bi ga mo. alo sicer po desetletnem obstanu plačevati. Pri sledeči volitvi odbora se na predlog g. Josipa Perdana vsi dosejani odborniki z vzklikom zopet izvolijo. Nato je zboroval damski odsek, ki je kot podpredsednice izvolil v odbor gospo Karlo baronico Schwarz, gospo Bogomilo dr. Susteršičevo in gospo Franjo dr. Tavčarjevo. Slednjič se je konstituiral odbor in izvolil dvornega svetnika grofa Chorinskega predsednikom, dr. Danilo Majaron I. ter kanonika Josipa Erkerja II. podpredsednikom, ravnatelja A. Mahra blaginikom in dr. Demetra viteza Bleiweis a generalnim tajnikom.

Dramatični odsek Sokola Litija Šmartno priredi v nedeljo 13. t. m. v telovadnici društva Sokol v Litiji velezabavno burko »On in njegova sestra«. Pričetek ob 8. zvečer.

Iz Postojne. V nedeljo, dne 6. t. m. so priredila postojnska narodna društva veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Veselica je uspela prav dobro. Obsežni spored se je izvedel v popolno zadovoljnost mnogobrojnega občinstva. Izvajanja Postojnskega orkestra, tamburašev in mešanega zbora so žela obilen in zaslužen aplavz. Pokazala so, kaj zmora vzajemnost in narodna požrtvovalnost. Burko »Moč uniforme« so naši diletantje igrali prav umetniško in želi vsestransko pohvalo. Pa tudi v gmetnem oziru je bil uspeh popoln, kajti naše zavedno občinstvo je darovalo na altar naše dične družbe dva kamna 400 kron. Za ta prav dobri uspeh se imamo zahvaliti našim narodnim društvom, posameznim sodelovalcem še posebej, nič manj pa tudi našim vrlim damam nabiralkam dobrotov za srečolov in darovateljem samim, kakor tudi našemu domačemu občinstvu in okolici, ki so v tako mnogobrojnem številu pohiteli k žrtveniku narodne obrambe. Iskrena hvala vsem. — Moška podružnica.

Dunajska podružnica Slov. planinskega društva priredi v nedeljo, dne 13. t. m. izlet na »Hohe Wand«. Odhoda ob 3/4 na 7. jutraj, Aspangbahnhof v Grünbach, Grosse Kanzel, Eicherhütte, Kleine Kanzel, Mayersdorf, Winzerdorf. Vodi g. Fran Merlak. Izlet odpade samo, ako dežuje ob času odhoda. Gosti dobro došli!

Rnjževnost.

— **Anton Novačan:** »Naša vas,« II. del. Založila knjigarna Ig. plem. Kleinmayr & Fed Bamberg. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v.

— **Nastavni Vestnik,** glasilo slovenskih in hrvaških profesorjev, 7. zvezek. — Ta številka ima prav mnogo literarnih ocen in zanimivih stanovskih ter šolskih vesti. Razen poročil o »Društvu slov. profesorjev« za l. 1912 in o »Društvu profesorjev v Dalmaciji« čitamo interesantno debato o predavanju nadzornika Bosanca o poučevanju literarne zgodovine. Obširneje je naznanjen dr. Arambašina »Lečniški Rečnik« in dr. Trillerjevo »Ustavnoznanstvo«, ki je izšlo lani v Izvestju novomeške gimnazije; prof. M. Pirnat je napisal nekrolog prof. Orožnu. — »Nastavni Vestnik« teče sedaj 21. leto. Izdal je sedaj pregled vseh člankov dosedanjih 20 letnikov; doslej so izmed Slovencev sodelovali: Drag. Beranič, dr. Cerik, dr. Ilešič, dr. V. Kušar, dr. Tomišek, prof. Vajda, profesor Wester, stud. phil. Oštic, prof. Reisner, Mole in dr.

— **Jovan N. Tomić.** O Arnautima u Staroj Srbiji i Sandžaku. Belgrad 1913. Izdal Geca Kon. Cena din. 1.20. O sedanjih balkanski vojski je izišlo mnogo knjig in brošur. Posebno Arbanasom se je posvetilo v vseh evropskih jezikih več pazljivosti nego to zasluži ta divji in nekulturni element. Vse te knjige so skoro brez izjeme neznanstvene in političnoobarbane pa naj govore v korist Arbanasov ali pa proti njim. O Stari Srbiji se je tudi v naših listih toliko pisalo, da vsak olikan Slovenec ve, da je bil ta kos srbske zemlje pred dvestoletjem slovanski in da je deloma le na nasilen način poarbanasjen. Ali poednostno, kako in kdaj se je to zgodilo ni bilo nikjer zbranih, dasi je srbska zgodovina za dobo po padcu pod Turke zelo malo preiskovana. Šele v poslednjem desetletju se je lotil tega težavnega dela Jovan N. Tomić, ravnatelj vseučiliške biblioteke v Belgradu. On je proučeval v prvi vrsti laški pisane spomenike v Benetkah in Veroni v kolikor se dotikajo Jugoslovancev. Kot plod teh studij moramo smatrati tudi gori omenjeno delo o Arbanasih, ki ga je učenjak vprav sedaj izdal. Tu se razpravlja v glavnem o razširjanju Arbanasov izven mej prave Albanije, ki se je razprostirala prvotno med Adrijo in Črnim Drinom. V posameznosti govori Tomić o vlogi Arbanasov v turškem cesarstvu pred pokretom kristjanskih narodov proti turški državni oblasti, dalje o vlogi Arbanasov pri nasilnem razširjenju mohamedanstva med Srbi in pri arbanasjenju prej čisto srbskih krajev na meji prave Albanije. Kdor se bliže zanima za zgodovinsko etnografsko vprašanje srbskega plemena, temu priporočamo to zanimivo knjižico, ki potrjuje svoje teze z dokumenti prvega reda.

— **»Veda«,** revija za znanost in kulturo, izdajajo in urejajo Ivan Prijatelj, Bogumil Vošnjak, Karel Ožvald, Ferdinand Seidl, Vladimir Knaflic, Albert Kramer. 2. številka III. letnika; obsega 1 1/4 pole nad navadni obseg, torej 7 1/4 pole, z brezplačno priloženo književno brošuro »Vseučilišče v Trstu!«. Opozarjamo na odgovore na »Vedino« anketo o jugoslovanskem vprašanju in bogati pregled. Vsebine te številke je: Odgovorina anketo o jugoslovanskem vprašanju: Dr. Ivo Šorli, dr. Josip Serneck, dr. Josip Smolaka, A. G. Matoš, dr. Fran Ilšič. Dr. Zdenek Tobolka: Vseslovan-

stvo; dr. Abbert Bazala: Problem ličnosti; Saša Nadin: O znanstveni preosnovi svetovnega socialnega reda; Ivan Mohorič: Kreditno zadržništvo; dr. Ivan Prijatelj: Gradivo: Ustanovitve Bleiweisovih »Novic«; Pregledi in referati: Slojstvo, kulturna zgodovina, jezikoslovje; I. P.: Iz poljske literature 1912; Niko Bartulović: Jugoslovenske pitanja; M. Murko: dr. Petar Karlič, Kraljski Dalmatin; Bolgari ali Bulgari? Politika; I. P.: Teorije poljskega neorendentizma; B. V.: Evropa in balkanska vojna; Furlanijeva »Politika«; V. K.: Zupanič, Albanija; Politika ekonomija; V. K.: Državni dolg; Budget za 1913; Mali finančni načrt; Izseljevanje in Canadian Pacific; Norman Angell: Pogrešeni računi ali Kaj pridobiš z vojno? Sociologija. V. K.: Dr. F. Žizek: Sociologija in statistika; Statistika in higiena rase; Predagogika in psihologija; P. Flere: Vzgoja po potrebi časa; F. V.: Slovensko srednje šolstvo; K. O.: Elsenhansova knjiga; Publicistika in polemika; V. K.: Jugoslovansko vprašanje, »Preporoda«, njegova in »Slovanova« ocena. Bjelovučičeva brošura. »Vseučilišče v Trstu!« — ali ne? Beleške. Prijavljeni so prvi odgovori na »Vedino« anketo o jugoslovanskem vprašanju. Opozarjamo na to anketo prav posebno, saj je pač skrajni čas, da se že enkrat razbistrijo duhovi in nazori in pridemo do jasne spoznanja, kaj nam je treba, kaj hočemo in kako hočemo svoj cilj doseči. Zdaj govori o tej stvari največ srce in navdušenje — naj pride že do besede hladna prevdarnost, saj se gre za največjo stvar, za našo prihodnost. »Veda«, III. let. izhaja dvomešno, obsega letno najmanj 36 tiskovnih pol in stane na leto 8 K, v obrokih primerno, dijakom enkratno 5 kron.

Razne stvari.

* **Papež — bolan.** Iz italijanskih listov je spoznati, da je papež zelo nevarno bolan. Avdijence so vse odpovedano in kranjski romarji ne bodo imeli veselja, videti papeževo obličje. Papež ima protin, hude bolečine ima v ledjih in tudi vid njegov je zelo opesal. Vse kaže, da je papež bolan na ledicah in proti takim boleznim ni v njegovi starosti nobene resne pomoči. Zdravniki še papežvega spovednika niso več pustili do bolnika. Dalje je iz italijanskih listov posneti, da v Vatikanu že delajo — seveda skrivaj — vsakovrstne priprave za slučaj papeževe smrti, zlasti pa so se začela vsakovrstna posvetovanja med vodilnimi cerkvenimi krogi glede morebitnega konklava in volitve novega papeža.

* **Arctacija.** V Szatmar-Nemethyju so aretirali znanega tovarnarja za pohoštvo Štefana Holzmana in njegovo soprogo, ker sta ogoljufala več strank s ponarejenimi menicami za 200.000 kron.

* **Morilec poslanca Schuhmeierja.** Preiskava proti morilcu poslanca Schuhmeierja, Pavlu Kunschaku je končana. Psihijatri so izrekli, da je Kunschak duševno normalen. Obravnava se bo vršila sredi meseca maja pred dunajskim porotnim sodiščem.

* **Prepovedani kriminalni kinematografski filmi.** Zagrebška policija je prepovedala imetnikom kinematografov predstavljanje kriminalnih filmov, češ da je izpovedalo več mladih zločincev, da so izvrševali svoje zločine pod vplivom kriminalnih predstav v kinematografih.

* **Aviatika.** V San Diego je padel s precejšnje višine hidroplan, v katerem sta bila neki vojaški pilot in neki poročnik. Poročnik je obležal na mestu mrtve, pilot pa je dobil smrtnonevarne poškodbe. Hidroplan je popolnoma razbit. — Na letališču v Gelsenkirchnu je padel aviatik Lichte in obležal mrtve.

* **Avtomobilska nesreča.** Avtomobil višjega poveljnika honvedskega, Klobučarja, je povozil v Budimpešti zasebno uradnico Leopoldino Campani in njenega spremljevalca. Campani je smrtno nevarno poškodovana. Na mestu nesreče se je zbrala naenkrat velika množica ljudi, ki so hoteli šoferja linčati. Policija je morala razgnati razburjeno ljudstvo z orožjem, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

* **Generalna stavka v Bruslju.** Občinstvo se vsled napovedane generalne stavke silno vznemirja in se je boji tako kot invazije sovražnikov. K stavki so se priglasili tudi uslužbenci mestne cestne železnice. Meščani se v velikem številu izseljujejo, delavci pa, ki nameravajo stavkati, pošiljajo svoje družine k sorodnikom na deželo. — Delavci v predelnicah so že pustili delo. V antverskem pristanišču zastaja delo in v ponedeljek ne puste nobene tovorne ladje več v pristanišče. Povodom bakijade na čast kralju so množice burno demonstrirale za enako in

splošno volilno pravico. Posredovanje kralja je skoraj izključeno.

* **Cerkvene slavnosti v spomin cesarja Konstantina.** V Rimu izhaja satirični tednik »Asino«, ki si je nadel cilj, boriti se z vsemi silami proti klerikalizmu in svesti si, da je prva in glavna kulturna naloga laškega naroda, iztebiti klerikalstvo, ki povsodi kjer more ruje proti edinstvu kraljestva in omejuje narodno izobrazbo. Pa laško antiklerikalno gibanje je mnogo doslednejše in radi tega tudi uspešnejše, kakor slična gibanja pri drugih narodih, ono se obrača proti vsem panogam klerikalizma, pred vsem pa proti njegovemu glavnemu temelju, rimskemu papizmu. Zanimivo je, kako je mali listič »Asino« pred kratkem prisilil Vatikan, da je zlezel pod klop. Rimski kolegij je namreč sklenil to leto obhajati velikanski jubilej v spomin na zmago cesarja Konstantina nad Maksencijem (l. 362.), ki je imela za posledico priznanje krščanstva kot državne religije rimskega cesarstva. Kakor znano, pripoveduje bajka, da je pred bitko ugledal Konstantin v sanjah znak in začul glas: »In hoc signo vinces« (v tem znamenju boš zmagal.) Vatikan je seveda hotel uporabiti napovedani jubilej kot agitacijo za klerikalizem in specialno za Italijo statuirati nekaj cerkveni jubilej proti slavnostim štiridesletnice zedinjenja Italije, ki so jih predlanskem obhajali in ki so bile zele zoperne rimski kuriji, saj je zedinjenje Italije pomenilo konec posvetnega gospodstva papeža. Toda »Asino« je temeljito prekrizal rimskim kardinalom pobožne načrte slavnosti Konstantinove zmage. »Asino« je prinesel o čednostnem življenju tega cerkvenega junaka natančne historične podatke, iz katerih sledi, da je bil ta rimski cesar Konstantin, ki ga je hotel letos papež slaviti, eden največjih zločincev, prava zverina v človeškem telesu. Ta nestvor je ukazal utopiti v kopelji svojo ženo, da je mogel nemoteno prešestvovati z drugo, dal zadaviti svojega tasta, velel zastrupiti svojega strica, pustil obglaviti svojega sina Krispa. al do smrti mučiti tri svoje svake in toliko in toliko svojih bivših prijateljev poleg nešteti drugih sličnih čednostnih dejanj. To je bil hud poper za rimsko kurijo, pa ni bilo moč goče ničesar tajiti, kajti gre za zgodovinske resnice, podprt z neštetimi dokazi. Zato so tudi skoro vsi laški napredni listi ponatisnili »Asino« izvajanja in Vatikan je moral naposled kapitulirati. Označili so v »Osservatore Romano«, da iz napovedanih slavnosti ne bo nič; le nekoliko posebnih odpustkov bodo delili romarjem v spomin na ono zverino, odedo s cesarskim plaščem, a klerikalna demonstracija je padla v vodo. Imeli so že celo natisnjene oficijalne razglednice za nameravane cerkvene slavnosti in »Asino« je tako hudo mušeno, da prinaša ponatis take razglednice, da tako pokaže in effigie blamažo rimske kurije.

* **Kralj. ogrska državna dobrodelna loterija.** Po Najvišji odredbi priredi peštansko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo vsako poldrugo leto državno dobrodelno loterijo, katere čisti dohodek je namenjen kulturnim in dobrodelnim interesom. Dobiček zadnjih 10 dobrodelnih loterij je donesl skor 200 različnim humanitarnim in dobrodelnim zavodom vsakemu po 10—30.000 K, pri zadnjem zrebanju celo 60.000 K in sicer otroškim bolnicam, oskrbovalnicam za starost, sirotiščem, zavodom za gluhoneme in slepce, ljudskim kuhinjam, Belemu križu, rešilnim in ženskim društvom. Mnogo človekoljubnih zavodov, sanatorijev poliklinik se ima dohodkom iz te loterije zahvaliti za svojo eksistenčno podlogo. Budapeštansko kr. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo priredi sedaj XXX. državno dobrodelno loterijo z dobitki v znesku 475.000 K v gotovini. Glavni dobiček znaša 200.000 K, dalje je pa še 14.884 dobitkov in sicer za 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 1000, 500 K itd., vse v gotovini. Nizka cena, velika možnost kaj zadeti in dobrodelni namen srečk nam je povod, da jih občinstvu toplo priporočamo. Zrebanje bo nepreklicno 15. maja t. l. in pošlje ravnateljstvo vsakomur na zahtevo igralni načrt gratis in franko. 1101

Loterijski odbor efektne loterije

v prid slovenskim upodabljaljočim umetnikom vlnadno predi, da imetelji srečk omenjena loterije blagovolijo najkasneje do 15. t. m. opoldne odpeslati skupiček prodane srečke ali pa do vrtni nepradane srečke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Zaradi Skadra.

Pariz, 10. aprila. »Gaulois« poroča, da se pogajata Italija in Rusija s kraljem Nikolajem zaradi finančnih in teritorialnih kompenzacij v imenu ostalih velesil.

Dunaj, 10. aprila. Diplomatični krogi so mnenja, da bo sprejela Črna gora posredovalne predloge Italije in Rusije. Oficijozno se trudijo prikriti poraz politike grofa Berchtolda. Odločala je Angleška, ki je hotela preprečiti avstrijsko-ruski konflikt. Tudi evropska intervencija namesto avstrijske je delo angleške vlade. Tudi obzir Evrope na interese Črne gore je delo angleške vlade.

Pariz, 10. aprila. Poroča se, da so pogajanja med Cetinjem, Rimom in Petrogradom uspešna in da je računati v kratkem na mirno rešitev spora.

Sutomore, 10. aprila. V včerajšnji konferenci admiralov se je upr angleški admiral Burney zahteval avstrijskega podadmirala po blokadi, pri čemer sta ga podpirala tudi francoski in italijanski poveljniki, vsled česar se blokada še ni pričela. Neka italijanska torpedovka vzdržuje službo z Brindizijem. Opolnoči je divjal hud vihar.

Petrograd, 10. aprila. Dvorni krogi zatrjujejo, da je poslal car kralju Nikolaju črnogorskemu lastno ročno pismo, v katerem mu svetuje, da naj se ne upira volji Evrope.

O Skadru.

Belgrad, 10. aprila. (Izvirno poročilo.) Izpred Skadra ni nobenih zanesljivih vesti. Poslednji generalni naskok se še vedno ni pričel. Do konca tega tedna se vsekakor mora rešiti mučna in negotova situacija, ker stoji nad razlogi vojnih ozirih in nepopolnih priprav politični razlogi, ki silijo, da se vprašanje v kateremkoli pravcu spravi z mrtve točke.

Zagreb, 10. aprila. »Srbobran« govori iz povsem zanesljivega vira: Bombardma pred Skadrom še vedno traja. Celokupna artiljerija z ono, ki jo je Črna gora pravkar dobila iz Rusije, je razmeščena na pozicijah. Upotrebljeni so tudi vsi topovi, ki jih je srbska in črnogorska vojska odvezala Turkom. Vrhovni poveljnik pred Skadrom general Bojović je v neprestani zvezi z vrhovno srbsko komando, z vlado in kraljem Petrom. Vrhovna komanda je dne 7. t. m. izdala ukaz, naj se prične z zadnjim generalnim naskokom, še predno dospo zadnji srbski transporti. Po informacijah v diplomatskih krogih bo Črna gora obdržala Skader prav tako, kakor je svoječasno Turčija proti volji velesil obdržala Plavo, Gusinje in Janino. Da bi kakšna sliha v tem slučaju okupirala Črno goro, je docela izključena, ker je Rusija pripravljena takoj započeti vojno, ako bi katerakoli vojska prekoračila srbsko ali črnogorsko mejo.

Težkoče mirovnih pogajanj.

Dunaj, 10. aprila. Vesti iz diplomatskih krogov pravijo, da se stavijo mirovnim pogajanjem nasproti se velike težkoče zlasti zaradi Egejskih otokov in zaradi vprašanja vojne odškodnine. Glede Egejskih otokov se protivita zlasti Italija in Nemčija, da bi se otoki direktno odstopili Balkanski zvezi, da Italija neče pripustiti niti razgovorjanja o tem vprašanju. Italijanska vlada hoče namreč obravnavati vprašanje otokov kot kompenzacijo za grške zahteve v Epiru in južni Albaniji, ki jih Italija absolutno neče priznati. Glede vojne odškodnine se upirata zlasti Francoska in Angleška temu, da bi dobile balkanske države kako odškodnino od Turčije. Le v tem oziru bi se dalo kaj doseči, da se zniža znesek turškega državnega dolga, ki ga mora prevzeti Balkanska zveza.

Pariz, 10. aprila. V diplomatskih krogih se govori, da se bo londonska konferenca veleposlanikov zedinila na sledeči predlog: Poveljnik Skadra dobi od turške vlade striktno naročilo, da naj preda mesto mednarodnemu vojaštvu o katerega sestavi in moči bo še sklepala konferenca veleposlanikov. Če ne bo Črna gora motila te nasilne akcije, ki je neobhodno potrebna za balkanski mir, se ji obljubi, da bo dobila 20 milijonov frankov in razen tega bo Evropa blagohotno presojala želje Črne gore po razširjenju svojih pokrajin ob Jadranski obali.

Belgrad, 10. aprila. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da so se balkanske države zedinile, da Srbija ne sme potegniti svojega vojaštva iz Albanije, dokler ni plačala albanska država (?) Srbiji 130 milijonov frankov za stroške okupacije. Ker se to pa še ne bo zgodilo tako hitro, bo

obdržala Srbija za vsak slučaj v Albaniji še dolgo močne garnizije.

Velesile so privolile v zahteve balkanskih držav glede mira.

London, 10. aprila. Reutersjev urad poroča: Odgovor velesil na sporočilo balkanskih držav ima sledeče temeljne točke:

1.) Velesile sprejmejo bolgarski predlog glede meje Enos-Midije v tem zmislu, da teče meja od Midije v ravni črti do Muratlija ob železnici Lille Burgas-Corlu in od tam najprej izbočeno, potem pa zopet v ravni črti do Enosa.

2.) Velesile si sicer pridržujejo odločitev glede Egejskih otokov, vendar dajo zagotovilo, da bo pripadla večina otokov Grški.

3.) Finančna komisija v Parizu bo imela preizkusiti vsa finančna vprašanja, ki rezultirajo iz vojne, tedaj tudi vprašanje vojne odškodnine.

4.) Velesile so severne in severno-vzhodne meje Albanije že definitivno določile in razpravljajo sedaj o južnih mejah.

5.) Velesile priporočajo balkanskim državam, da opuste sovražnosti.

Dunaj, 10. aprila. Politična korespondenca prinaša od bolgarskega državnika sporočilo, da Bolgarska ni kriva, da se zavlačujejo mirovna pogajanja. Bolgarski kabinet je vsak hip pripravljen skleniti mir. Bolgarska stremi za tem, da ustavi sovražnosti in demobilizira svojo vojsko. Če se bodo ostale balkanske države pridružile temu stremljenju, bo mogoče skleniti preliminarne mir že v nedeljo.

Dunaj, 10. aprila. Dunajski listi prinašajo baje iz petrogradskih diplomatskih krogov obvestilo, da sta Srbija in Grška voljni prevzeti pozicije velesil zlasti v skadrenem vprašanju. Na Dunaju krožijo vesti, da je naročila srbska vlada svojim četam pred Skadrom, da naj ustavijo operacije in pripravijo vse, da se vrnejo v domovino.

Sofija, 10. aprila. Politični krogi izražajo upanje, da bo preliminarne mir do nedelje sklenjen. Obenem se proglasi tudi odločitev zaradi Silistrije, ki bo pripadala Rumunski. Pri Čataldži vlada mir. Na obeh straneh pokopavajo padle. Po londonskih poročilih nameščajo pri turških pozicijah pri Čataldži nove nemške oblegovalne topove.

Vprašanje vojne odškodnine.

Petrograd, 10. aprila. Balkanski zavezniki so izročili velesilam memorandum, v katerem dokazujejo, da Turčija popolnoma lahko poplača svoj državni dolg iz dohodkov azijske Turčije in da balkanski zaveznikom ni treba prevzeti za okupirane dežele nobenega bremena.

Carigrad, 10. aprila. Turški listi protestirajo proti vojni odškodnini balkanski zvezi. Anglež, svetnik v turškem finančnem ministertvu, Crauford, je imenovan za turškega diplomatskega zastopnika na pariški finančni konferenci. Te konference se udeležijo tudi bivši minister David beg in najbrže še en drug turški minister.

Avstrija in Črna gora.

London, 10. aprila. Iz Kotora poročajo: Avstro-ogrsko oblasti so zadržale neko za Črno goro namenjeno pošiljatev. Črnogorska vlada je zaprosila avstro-ogrškega poslanika na Cetinju za pojasnilo.

Angleška ni zadovoljna z Avstrijo.

London, 10. aprila. Javno mnenje je razburjeno proti Avstriji, ki baje iz egoističnih vzrokov vznemirja Evropo ter zahteva, da naj tudi Avstrija prinese majhno žrtev napram velikim žrtvam Balkanskih držav v prilog evropskega mira. Glede Albanije je časopisje zelo skeptično ter dvomi, da bi mogli Albanci upravljati svojo zemljo. Izraža se bojazn, da bo Albanija, kakor je sedaj določena, prevelika, da bi mogla samostojno živeti. Pojavlja se tudi bojazn, da bi si lastila potem, ko se bodo pojavili v Albaniji spori, pravico »materie Albanije«, kar bi ogrozilo ravnovesje v Evropi. Zato naj se proglasi Albanija za nevtralnno. Tudi v Albaniji sami se že boje prevelikega vpliva Avstro-Ogrske, ki ima očitno namen napraviti iz Albanije avstrijsko provincijo.

Avstrija hoče zasesti Sandžak.

Frankobrod, 10. aprila. V Belgradu se širi vest, da je zagrozila Avstrija, da hoče, če se Srbija ne pokori popolnoma zahtevam Avstrije, prikorakati v Sandžak.

Srbski vladni list o položaju.

Belgrad, 10. aprila. (Izvirno poročilo.) Resnost položaja vsled akcije velesil priznavajo tu vsi politični krogi. Oficijozni list »Samouprava« daje izraza o resnosti položaja v članku, v katerem obžaluje, da so velesile opustile v drugi polovici vojne nevtralnost in prevzele posredovanje na prošnjo tiste turške vlade, ki je došla na nezakonit način na krmilo in katere prvo delo je bilo, da

odbije nasvete velesil, ki jih je bila stara zakonita vlada že sprejela. Toda velesile niso samo prevzele odločilno posredovanje, marveč so celo stopile v vlogo druge vojujoče sile s tem, da se vmešavajo v še nekončano balkansko-turško vojno in posegajo s prisilnimi sredstvi za svoje sklepe v balkanska vprašanja. Ker je Srbija iz obzirnosti na evropske interese pristala na ustvarjanje Albanije, bi Evropa že mogla pričakovati na definitivni mir na Balkanu. Šele kadar okupirane pokrajine, ki so sedaj še vedno pravna last Turčije, preidejo v last zaveznikov, bi smela stajati svoje zahteve glede ozemlja, ki ga sedaj hoče Evropa sredi vojne razdeliti in prisiliti zaveznike, da iz teh pokrajin umaknejo svoje čete, dasi so na tem teritoriju še vedno turške odprne čete. Pred formalno sklenjenjem miru zavezniki sploh nimajo pravice komurkoli odstopati okupirane pokrajine, ki pravno še niso njihove. Velesile tudi v skadrenem vprašanju izdajajo kategorične odredbe na zahtevo ene sile, ki se ne nahaja v vojnem stanju z zavezniki in ki nima nobenega pravnega naslova za takšno nastopanje. Takšnega precedenta ni in lahko pride do tega, zaradi česar so velesile v prvi polovici vojne proglasile nevtralnost, to je do velikih težkoč in do nevarnosti za splošni mir. Po sklenjenem miru bi bila Evropa v polni pravici, zahtevati od zaveznikov, da uvažujejo njene interese, katerih zavezniki nikdar niso zanikali. Evropa je zašla v zmote in vsled tega je položaj zelo resen.

Odstop črnogorske dinastije Petrovičev.

London, 10. aprila. Angleški listi vzdržujejo na podlagi informacij iz najbolj merodajnih krogov vest, da misli kralj Nikola resno odstopiti. Kralj Nikolaj hoče odstopiti s celo svojo dinastijo, v katerem slučaju bi Črna gora proglasila svojo pripadnost k Srbiji. Dinastija Petrovičev je baje že sklenila s Karagjorgjevič pogodbo, ki garantira v slučaju, da bi izumrla dinastija Karagjorgjevičev v moškem plemenu, dinastiji Petrovičev nasledstvo.

Kralj Nikolaj in vojvoda Montpensierski.

Dunaj, 10. aprila. Takozvana »Albanska korespondenca« izve baje iz Skadra: Kralj Nikolaj je poslal takozvanega šefa Miriditov Prenk-Bib-Dovdaria v Neapoli, da se pogaja z vojvodo Montpensierskim. Če se vojvodi posreči, pridobiti francosko vlado za črnogorske želje glede Skadra, bo kralj Nikolaj podpiral težnje vojvode Montpensierskega.

Italija in Grška.

Turin, 10. aprila. »Stampa« piše: Če dobi Grška kanal med Krim in celino, lahko napravi tam izhodišče za svojo vojno mornarico, s tem pa je ogrožena eksistenca Italije. Italijani, ki tega ne vidijo, so slepi. Če bi pripustili, da se Grška polasti albanske obali, bi pripravljali propad Italije. Kaj takega pa je treba na vsak način preprečiti. Najboljše sredstvo je, da se ozko priključimo trozvezi in da iščemo ojačenja sporazuma z Avstro-Ogrsko v albanskem vprašanju.

Železnice v okupiranih srbskih pokrajinah.

Belgrad, 10. aprila. Prihodnje dni pričakujejo kraljevski ukaz glede zgradbe cele vrste železnic, ki se naj zgradi v okupiranih pokrajinah. Vlada se pogaja s franko-srbsko banko glede zgradbe teh prog. Pogajanja se bodo baje v kratkem končala.

Sadovi politike naših diplomatov.

Belgrad, 10. aprila. Tu, v Sofiji in v Atenah je v teku močna agitacija za bojot avstrijskega blaga. Organizirale so se posebne lige, ki nadzorujejo nakupovanje in prodajanje s strani trgovcev. Vse one, ki kupujejo pri Avstrijcih, proglašajo kot izdajice ter se bodo njih imena objavila. Belgradska trgovska zbornica se temu gibanju oficijalno ni pridružila.

Pogodba med balkanskimi državami.

Frankobrod, 10. aprila. »Frankfurter Zeitung« pravi, da ni res, da bi veljala pogodba med balkanskimi državami, zlasti med Srbijo in Bolgarijo, samo za vojno s Turčijo, marveč da velja ta pogodba tudi za vojno z vsako drugo državo.

Solun.

Pariz, 10. aprila. Listi vzdržujejo vest, da bo prišlo med Grško in Bolgarsko zaradi Soluna še do ostrege spora. Bolgari vstrajajo pri tem, da naj pripade Solun Bolgarski. Trozveza podpira bolgarsko stališče.

Sultan.

Turin, 10. aprila. »Stampa« piše iz Carigrada, da je revolucionarna vojaška liga sklenila, da odstavi sultana, čim se sklene mir. Njegov naslednik bo najbrže Abdul Medžid.

brat sedanjega prestolonaslednika. Sultan, ki ga v Carigradu že javno zasmehujejo, je dal zastražiti svojo palačo z vojaštvom. Tudi visoko poroto straži 5000 vojakov.

Bolgarsko-romunski spor.

Petrograd, 10. aprila. Za včeraj napovedana konferenca veleposlanikov glede bolgarsko-romunskega spora je bila preložena na petek. Zatrjuje se, da ima konferenca odpraviti le še nekaj formalnih vprašanj.

Za poljedelstvo v novo osvojenih krajih.

Belgrad, 10. aprila. (Izvirno poročilo.) Poljedelski minister je pripravil za tekoče zasedanje narodne skupščine celo vrsto zakonov in zakonskih reform za ureditev poljedelskih razmer v novo osvojenih pokrajinah. Ti zakonski projekti se v kratkem predložijo skupščini.

Socijalno-zavarovalni odsek.

Dunaj, 10. aprila. Načelnik socijalno-zavarovalnega odseka, poslanec Buzek, je stopil v dogovor s strankami ter hoče že v kratkem sklicati socijalno-zavarovalni odsek.

Preiskava proti Pavlu Kunšaku.

Dunaj, 10. aprila. Preiskava proti morilcu poslanca Schuhmeierja, Pavlu Kunšaku, je končana. Psihiatri so konstatirali, da je odgovoren za svoja dejanja. Proces se bo vršil najbrže sredi meseca maja pred dunajsko poroto.

Česke finance.

Praga, 10. aprila. Vlada je sporočila deželnemu odboru, da ne more letos več dati predjemov iz predkazov iz personalnega in rentnega davka. Deželni odbor je nato sestavil tročlanski komite, ki se bo posvetoval, kako dobiti nadaljna sredstva za deželno gospodarstvo.

Gališka volilna reforma.

Lvov, 10. aprila. V odseku za volilno reformo izjavil je včeraj poslanec grof Pininski, da bi bila on in njegova stranka primorana, če se sprejme rusinska kurija, preprečiti sprejetje volilne reforme.

Občinske volitve v Zagrebu.

Zagreb, 10. aprila. Mestne občinske volitve se vrše 17. t. m.

Cuvajzem.

Dunaj, 10. aprila. »Zeit« poroča, da se je izrekel bivši ban dr. Tomašič za odpravo komisarijata na Hrvatskem in za odpoklic podbana dr. Onkelhäuserja. Ustanovi naj se v Zagrebu locum teneus in naj se imenuje sedaj bivši državni pravdnik in sedanji septemviralni svetnik, znan iz veleizdajniškega procesa v Zagrebu, Milan Accurti. Tomašič upa, da bo imel Accurti tudi na Dunaju ugodno stališče. Ogrski ministriški predsednik pa stoji na stališču, da mora Cuvaj izvesti najprej volitve v sabor, potem bi bil dostopen še le drugim predlogom.

Grozeča generalna stavka na Reki.

Reka, 10. aprila. Zaupniki delavstva so imeli snoči zborovanje, na katerem so v interesu izprtih delavcev ladjedelnice »Danubius« sklenili poslati ravnateljstvu ultimatum, na katerega zahtevajo takoj odgovor, sicer proklamirajo splošno simpatijsko stavko.

Volilni fond ogrske delavne stranke.

Budimpešta, 10. aprila. List »Vilag« poroča, da je dobilo več članov Kossuthove stranke povodom zadnjih volitev večje zneske iz volilne blagajne nacionalne delavne stranke, da se drže proti protikandidatom iz Justhove stranke. Natančna lista teh poslancev se bo objavila med procesom ali po procesu Lukacs-Desy.

Budimpešta, 10. aprila. Kakor dr. Wekerle, tako je tudi grof Khuen izjavil, da ne odgovarjajo podtaknjene izjave Wekerleja glede volilnega fonda delavne stranke, resnici.

Železniška nesreča pri Ogulinu.

Zagreb, 10. aprila. Iz Dugereše poročajo, da je težko ranjeni strojevodja Peter Nedur, ki je rešil popotnike brzovlaka gotovega pogina s tem, da je odločilnem trenutku z lastno nevarnostjo ustavil brzovlak, umrl. Vlakovodja Gipuš leži v agoniji. V Zagrebu so včeraj pokopali ponesrečenega kurjača Kovačiča. Pogreba se je udeležilo več tisoč ljudi.

Papeževa bolezen.

Rim, 10. aprila. Zdravniški zatrjujejo, da se je papežu bolezen zboljšala. Privatno se zatrjuje, da so tudi zdravniki že obupali, da bi papež okrevail.

Demonstracije v Petrogradu.

Petrograd, 10. aprila. Carjev ukaz prepoveduje vsem vojakom in častnikom, udeležbo pri demonstracijah in ovacijah.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lesarna in tisk »Narodna tiskarna«.

Okrevajoči

uspešno podpirajo popolno zdravljenje z rabo Scottove emulzije, ker jo celo oslabljen želedec lahko sprejema in popolnoma prebavi. Ako premislimo, da vedno enako nerna, izvrstna kakovost posameznih sestavin Scottove emulzije daje posebno redilnost, je lahko razumeti, zakaj je nje raba v času okrevanja za mlado in staro tako koristna. Obenem je pa Scottova emulzija tako slastna, da jo radi uživajo odrasli in otroci.

Cena originalni steklenici 2 K 60 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpojilnosti 50 v. v pisarnih snemkah dobite od vročke SCOTT & BOWNE, d. v. o. z. na Dunaju VII. sklicavaje se na naš list enkratno vpojilnost poizkušnje od kake lekarne.

Ustna voda

KALODONT
Zobna krema

Mnenje gosp. dr. J. Kitnerja

Sv. Peter.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Mi je zelo drago, Vam poročati, da že 12 let in še vedno z uspehom rabim Vaše železnato kina - vino v slučajih rekonvalescence, slabokrvnosti in skupaj z ribjim oljem pri rakičnih otrocih. Ni treba več pripočati to izborno zdravilo, ono je postalo skupna posest občinstva in zdravnikov.

St. Peter, 15. avgusta 1911.

Dr. J. Kitner.

Saj vsi poznate Justa pl. Liebiga?

Znamenitega kemika? Nihče drugi kakor on je pred 74 leti dokazal veliko vrednost sodenskih občinskih zdravilnih vrelcev. Zlasti iz dveh najvažnejših teh vrelcev se izdelujejo Fayev pristne sodenske mineralne pastilje iz česar samo iz sebe izhaja davno pripoznana zdravilnost Fayevih pastilj pri vseh kataris sopih, hripavosti, kašlju, indispoziciji itd. Pazite pa na ime Fay in zavračajte ponaredbe. Posebno označilo: Uradno pooverilo županijskega urada kopaljšča Soden na T. na belem kontrolnem pasu.

Forman

proti nahodu

Učinek presenetljiv! Pušica 40vin.

Pozor: Nahajajo es ponaredbe popolnoma brez vrednosti prevarljivo podobno zavite. Zhtevajte izrecno Forman!

984

Bay - rum s konjčkom

tvrdke Bergmann & Co, Dečn na Labi

ostane prej ko slej najboljši vseh vod za glavo, za racionalno negovanje las, zabranjuje vsakršno tvoritev luskin, prezgodnje osivenje in izpadanje las ter jači lasne korenine. Premnogno priznanj. V steklenicah po K 2— in K 4— se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, par fumerijah in brivnicah.

STOLLWERCK

mlečne karamele

redilne — okusne

5 kosov = 10 vinarjev

Pristne le.če

STOLLWERCK

na vsakem bonbonu!

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 760 mm

april	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	731-5	8-1	sl. jvzhod	oblačno
9.	9. zv.	732-6	6-4	brezvevtr.	"
10.	7. zj.	732-8	4-8	"	del. jasno

Išče se dober 1257
brivski pomočnik
 ne nad 23 let star. Plača fiksna; nastop
 po dogovoru. — Naslov:
Fran Novak, brivec, Gorica.

Šofer išče službe.
 Nastopi lahko takoj. 1261
A. L., pošta Dragatuš, Dolenjsko.

Stalni krajevni agenti
 množni nemščine se sprejmejo ali pa
 nastavijo s stalno plačo za prodajanje
 dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Po-
 nudbe pod „**MERKUR**“, Brno,
Neugasse Nr. 20. 1197

Mlad močan fant želi vstopiti v službo kot
vrtnarski učenec.
 Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod
 šifro: „**Vrtar**“, pošta Radna pri Sevnici, Dolenjsko.
 1289

Kupi se
tičnik za papigo
 Reflektira se samo na tičnik iz mede-
 nine ali bakra. — Ponudbe naslovijo
 se naj pod šifro „**17, Logatec**“ 1279

Gostilna z mesarijo
 na najbolj prometnem kraju Krajskega
 se odda z vsem pohištvom pod
 ugodnimi pogoji takoj v najem.
 Podrobnosti pri poštarju 1288
Jos. Kladnik na Vranskem.

Prodaj večje množino 1284
vina
 in sicer lastnega pridelka, iz priznane
 najboljše žlahtne trte: rizling, silvanec,
 portuška itd. Vzorce na željo, več **J.**
Zupan, posest. pri Sv. Emi št. 33.
P. Pristova, Spodnje Stajersko.

Kupim takoj že rabljene
špecerijske stelaže
 kakor tudi zraven spadajoče pudle.
 Ponudbe do 18. t. m. na 1280
Anton Vodenik, Žalec.

Odda se lepo
zračno stanovanje
 obstoječe iz 3 sob, solnčnate verande,
 del vrta ter druge pritlikline **takoj ali**
pozneje. Vpraša se **Poljanska cesta**
vila Bergmann. Priporočljivo je stran-
 kam, katere si želijo izven sredine mesta
 ter na svežem zraku. 1293

Moderno zidana ::
hiša
 s tremi lepimi stanovanji s kopeljo
 in obsežnim vrtom,
 se ugodno proda na Poti v Rožno dolino 42.

Korespondenca!
 Mlad gospod v dobri
 službi želi v svrhu že-
 nitve znanja z izobra-
 ženo gospodično ali
 mlajšo vdovo z neko-
 likim premoženjem.
 Cenjeni dopisi do 16.
 t. m. pod „**Maj**“ na
 upravnštvo „**Sloven-**
skega Naroda“ 1278

Specialna modna in športna
 trgovina za gospode in dečke
J. KETTE
 Ljubljana
 Franca Jožefa cesta šte. 3
 priporoča najmodernejšo srajce,
 kravate, rokavice, nogavice, žepne
 robce, palice, dežnike itd. itd.
 Velika izbira modernih klobukov,
 slamnikov in čepic itd.

Čut za lepoto
 in
življenska modrost
 zahteva, da nosimo svoje čevlje
BERSONIRANE.

BERSONIRATI
 se pravi opremiti si čevlje s pristnimi novimi
 gumijevimi podpetniki „**BERSON**“
Bersonwerke, Dunaj VI.

1282
Iz Amerike so
čevlji The Vera
 izdelek Rice & Hutchins Boston U. S. A.
že dospeli.
 Najboljše blago sedanjosti. — Edina prodaja
Amerikanska zaloga čevljev, Prešernova ul. 52.

Prodaja posestva.

Gospod **Ante Gaber iz Skofje Loke** namerava svoje posestvo v celoti
 in na drobno prodati.
 To posestvo obstoji iz hiše št. 13. na Studencu z žago, mlinom in
 fužino, iz pristave v predmestju Karlovec, iz travnikov njiv in gozdov.
 Travnik pri pristavi v predmestju Karlovec leži ob deželni cesti, je jako
 pripraven za stavbišče ali pa tudi kot vrt, in se bo prodal ali v celoti, ali pa
 po že določenih posameznih delih.
 Žaga in mlin na Studencu imata okrog 100 trajnih konjskih sil, in se
 lahko izrabljata tudi za kako drugo industrijsko podjetje. 1291
 Kdor misli kupiti naj se zgleda v **ponedeljek, 14. aprila t. l. do-**
poldne ob 9. uri v notarski pisarni v Skofji Loki, kjer se tudi že
 poprej lahko izvedo natančni pogoji prodaje.
 Skofja Loka, dne 9. aprila 1913.

Niko Lenček, c. kr. notar.

Naznanilo.

1286

Podpisani vjudo naznanjam, da sem

prevzel trgovino g. Antona Umeka v Krškem.

Priporočam slav. občinstvu bogato zalogo papirja, knjig, pisalnih in risalnih
 predmetov za šole in urade. — Zaloga tiskovin. Vsakovrstno galanterijsko
 blago. Nagrobni venci, okvirji, šipe in ogledala. — Vse po nizkih cenah.

Friderik Stöger v Krškem, (Dolenjsko).

Stev. 334/pr.

1292

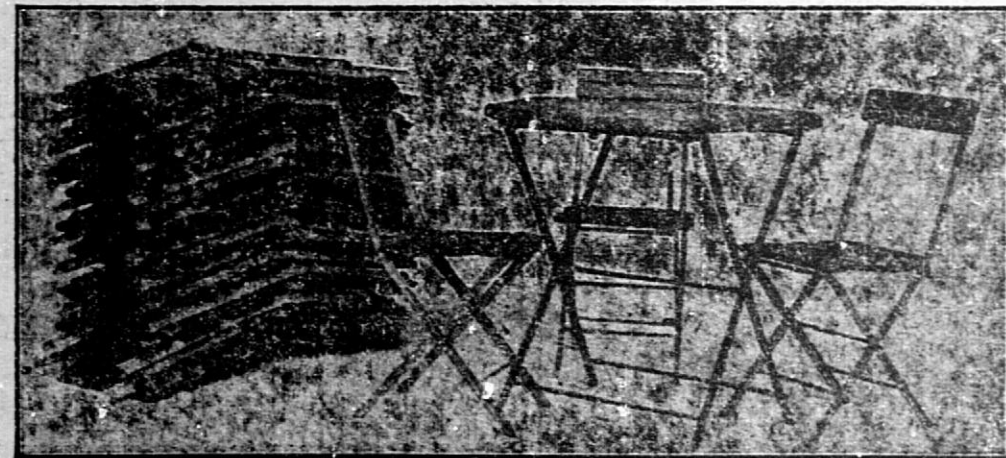
Služba mlekarja.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je
 izpraznjeno mesto mlekarja z letno plačo 900 K in prostim stanovanjem s
 potrebno kurjavo in svečavo.
 Mlekar mora biti izvežban v molži, v strežbi živine in v mlekarških
 delih in mora v teh delih učence navajati.
 Ako je mlekar oženjen, dobi tudi žena primerno delo in zaslužek.
 Služba se odda po možnosti s 1. majem t. l.
 S krstnim in domovinskim listom, z zdravniškim in pravostnim spri-
 čevalom ter z dokazili o praktičnem izvežbanju in o dosedanjem službovanju
 opremljene prošnje je vložiti

do 25. aprila 1913 pri ravnateljstvu kranjske kmetijske šole na Grmu.
Deželni odbor kranjski,
 v Ljubljani, dne 10. aprila 1913.

Ivan Zorko

Izdelač skladnih železnih stolov, miz in klopi.
:: Glince šte. 220 pri Ljubljani. ::

Izdelujejo se v poljubni velikosti in barvi po nizki ceni. Te vrste stoli, mize
 in klopi so pripravi za gostilne, kavarne, salone, dome, društvene prostore,
 čitalnice, zborovalnice itd. ter so trajni in trpežni. Priporoča se za mnogobrojna
 naročila. Ceniki se pošiljajo zastoj in franko.

Vzgojiteljica

prosi za sprejem v rodbino k ma-
 lina deklicama, sposobna je tudi
 za pomoč gospodinj. — Ponudbe na
 upravnštvo „**Slovenskega Naroda**“ pod
 šifro „**Pomlad 1283**“ 1283

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje
 luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 kruno.
 Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot
 dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
 medic. mil, medicinal. vin, spojitel-
 tet, najfinjših parfumov, kirurških
 obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
 v Ljubljani Rožljova cesta št. 1.
 poleg novoizgrajenega Fran. Jožefovega
 jubi. mosta.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
 člani bolnišniških blagaj, južne bolnišnice,
 c. kr. tobačne tovarne in obr. bolnišnice
 blagajne v Ljubljani.

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena dolniška družba

Telefon št. 16. 982

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočila se za stavbna dela vsake vrste.

Zdravilišče

Gleichenberg

Stajersko

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopil. Svetovnoslavni zdravilni vreli (Emin vrelec, Konstantinov vrelec). — Pojasnila in prospekte pri zdraviliški komisiji v Gleichenbergu. 1127

Radioaktivno mineralno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. A. utov vrelec 38°C., ki daje vsak dan 30.000 litrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in mošvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Nepreklicno danes žrebanje!

Iloterije za ogrevalnice

4650 dobitkov v efektivni vrednosti K 80.000.

Prvi trije glavni dobitki K 35.000, 5000, 1500

se na zahtevo dobitelja odšteje 10% in zakoniti dobitveni davek izplačajo v gotovini.

Srečke po 1 krono po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni: 425 Dunaj 1, Goldschmiedgasse 8.

POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stavbne parcele v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto

Kolodvorska ulica šte. 8.

RAAF

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.

Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

Službe išče 37 let star moški, oženjen, brez otrok, zmožen kot prvi žagar (Vorschneider) na parni žagi in kot brusar žage ter zmožen izvrševati stavbna dela. Službo lahko nastopi 15. aprila 1913. Na zahtevo se pošljejo izpričevala ali se osebno predlože. Naslov: Andrej Miklavčič, Col nad Vipavo, Kranjsko. 1158

Trgovskega sotrudnika

(skladiščnika) sprejme tvrdka M. Spreitzer, Ljubljana, Vojaška ul. 2. 1262

OROŽJE najskrbneje zastreljeno in z drž. zastrelnim kolkom opremljeno, v najboljši kvaliteti in najbližnji izvedbi razpošilja C. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

Most, št. 2395 (Češko) Samokres K 6—, flobertove žepne pištole K 190, terzeroli K 2—, flobertovi tešingi K 950, lovske puške K 3250, 4050 in višje v najbogatejši izbiri. Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

BLUZE krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Zelo solidna tvrdka:

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v

otroških oblekah
in krstni opravi.

48 urah ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolovil, iztok, kapavico, bolezn v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

Hernial - Dragée

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre..

Zlata kolajna na Dunaju 1912.

Zivčno slabostnim mozem

1241 takojšnja povrnitev oslabilih moči, preizkušeno sredstvo, ki ne pušča škodljivih posledic

Tablete Evaton.

Poizkušnja K 420, 1/2 kartona K 10, 1/4 karton K 18. Samo pristne tablete Evaton imajo zanesljiv učinek. Zato ponaredbe odločno zavračate in zahtevajte zbirko zdravniških izvidov. Tablete Evaton se dobivajo po vseh lekarnah, kjer ne, se obrnite na Markus-Apotheke na Dunaju 3/1.

Milijon sadnih dreves

Jabolka 100 kom. od K 25 naprej, hruške, orehi, domači kostani, breskve, češnje, marelice itd. kom. od 1 K naprej, 200.000 kosov lepota in drevesnih dreves, kos od 60 h naprej, 2 milijona lepota in drevesnih dreves, 100 kosov od K 15 naprej. 20 milijonov akacij in gledičij 1000 kosov od 12 K do 55 K. Akacijske rastline (Heister) 250—500 cm vis. 1000 kosov. 65—100 K. 15 milj. gozdnih sadik, smrek, belega in črnega borovca itd. 1000 kosov od 3 K do 10 K. Hrasti (Stieleichen) 3 do 5 l. sadike 1000 kom. 15—25 K. Rastline (Heister) 150—250 cm vis. 100 kom. K 7, 1000 kom. K 65. Vrba, 1—3 l. sadike 1000 kom. 8 do 15 K. Pasmaena perotina in nje jaja za valjenje, 12 najbolj preizkušenih pasem, lovski in domači fazani in njih jaja za valjenje. — Ilustrovan cenovnik na zahtevo zastojni in poštne prosto. 970

Grot Žige Batthyanyja
graščinska uprava Csendlak p. Radgoni.

V prekrasnem, gozdovitem kraju Savinske doline prodaja radi preselitve uradniška rodbina pod lastno ceno

1246 davka prosto hišo

s 4 lepimi, velikimi sobami, 2 kuhinjama, svetle kleti, vsa udobnost, zelenjadni vrt, dvorišče za kokoši, 45 zlatih sadnih dreves in 3/4 orala sveta. Prilika za lov in ribarstvo. Naslov: Schwarzmeier, St. Pavel pri Preboldu, Stajersko.

XXX. kraj. ogrska

državna dobrodelna loterija

za splošnokoristne in dobrodelne namene. Ta denarna loterija obsega 14885 dobitkov v skupnem znesku 475.000 K, ki se izplačajo v gotovini. 1101

Glavni dobitek 200.000 K v gotovini.

Dalje:	10 dobitkov s po K 250	K 2.500
1 glavni dobitek	20	4.000
1	40	150
1	100	10.000
1	200	10.000
1	2500	50.000
5 dobitkov s po K 1000	12000	120.000
5	500	2.500
	14885 dobitkov skupaj	K 475.000

Žrebanje bo nepreklicno dne 15. maja 1913.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri kr. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni carinski urad), pri c. kr. avstr. loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, dobivajo se pa srečke tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in pa skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. na Ogrskem in po avstrijskih kronovinah. Igralni načrti se pošljejo na zahtevo gratis in franko.

Kraj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

Dražbeni razglas.

(Solska zgradba).

Krajni šolski svet v St. Petru na Krasu razpisuje z odobrenjem c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni

zgradbo enonadstropnega prizidka k šoli v St. Petru

v preračunjeni svoti okroglo 52.000. kron.

Zgradba se bode oddala potom zmanjševalne dražbe, ki se bode vršila, dne 29. aprila t. l. ob 1. uri popoldne v šolskem poslopju v St. Petru.

Ker se bodo mogoče napravile stopnice in stropovi iz železnega betona se za ta dela sprejemajo ponudbe strokovnih tvrdk, opremljene s 5% vložnino, od ponujene svote računeno in se bode eventuelno oddaja istih posebej vršila. Pred začetkom ustmene dražbe se sprejemajo pismene ponudbe, ki jih je primerno označiti in zapečatene doposlati podpisnemu krajnemu šolskemu svetu ali izročiti dražbenemu komisarju.

V ponudbi, kolekovani s kolekom za 1 krono, je razen naslova navesti morebitni popust ali zahtevano naplacho na enotne cene v številkahin besedah ali v odstotkih ter izjaviti, da so ponudniku znani načrti, stroškovnik in vsi pogoji ter da se jim brezpogojno podvrže.

K ponudbi je priložiti vložnino v znesku 2600 K (dvatisoč šest kron); isto mora ob pričetku obravnave predložiti vsakdo, ki namerava dražiti, v roke voditelja obravnave.

Natančni prepisi glede dražbe in varščine so navedeni v splošnih pogojih, ki so obenem z drugimi pripomočki, načrti ter stroškovnikom razpoloženi od 14. aprila t. l. počenši pri krajnem šolskem svetu v St. Petru ter pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Postojni (stavbeno vodstvo — št. 23), kjer dá c. kr. okr. inženir podjetnikom vsa zahtevana pojasnila.

Krajni šolski svet v St. Petru na Krasu.

dne 5. aprila 1913.

1268

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

9-09 popoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-25 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-22 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 popoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 popoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržica, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenice z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-22 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 8-15, (10-32 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini ~~in~~ Kadilci!

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokisli pritok. Sedaj lahko tekmuje **Tolstovrška slatina** z vsemi najboljšimi kislinimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezen okus. **Naročite in prepričajte se.** Zaboje s 25 steklenicami velja le 5 kron. Razpošilja se v 1/2 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Del čistega dobriča gre v narodne namene.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.**

Kontoristinja

z večletno prakso, večja slovenskega, nemškega in laškega jezika, strojepisja, deloma tudi knjigovodstva, **lične službe** Prijazne ponudbe pod št. 100/1270 na upravnštvo »Slov. Naroda«. 1270

Pristen dober brinjevec

se dobi pri 41
L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Potrebščine za telovadce

hlače, majice, čevlji, kakor tudi za uniformiranje, srajce, čepice, peresa, kokarde, monogrami, pasovi, vrvce za zurko, sponke, vrvce za trobke in rog, trak za odznake, rokavice za zastavonoše, narodne zastave, trakovi in znaki, vse vedno v zalogi v modni in športni trgovini za gospode
P. Magdič, Ljubljana,
nasproti glavne pošte.

1230

Proda se radi slabih cestnih razmer

motor 4 HP

s priklopnim vozom K 250 — 1203

Josip Moll mlj. Trbovlje št. 1.

Sprejme se takoj spreten

trgovski pomočnik

zahteva se, da je trgovsko naobrazen ter večak modne manufakturne stroke. Prednost ima dotični, ki je vrhu slov. in nemščine še laščine več ter v mestu kondicioniral. — Ponudbe se pošlje na trvd. **Pregrad & Černetič, Gorica.**
1233

V popolnoma na novo urejenem modnem salonu A. Pogačnik

Starl trg št. 28.

imam krasno izbiro najnovejših modelov in slamičkov po izredno zmernih cenah. — Priporočam se cenjenim damam najtopleje.

1281

A. Pogačnik.

Sprejme se

trgovski pomočnik

začetkoma proti proviziji, pozneje proti stalni plači, pogoj se vede osebno. — Ponudbe pod „Stalna plača 1278“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 1278

Ana Hutter, Dunajska cesta št. 6, I. nadstr.

priporočam cenjenim damam

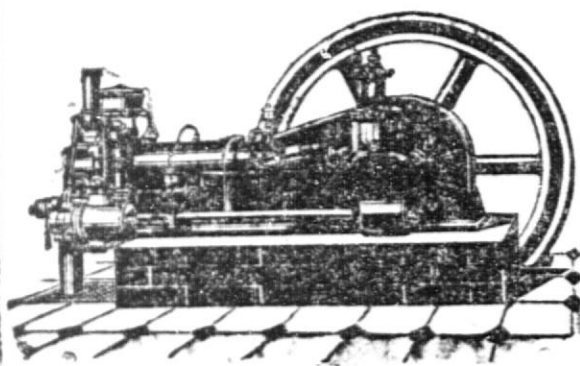
1198

steznike

najnovejša pariška fasone, le lastnega izdelka. Posebno prip. **steznike** za poletje iz lahkega poletnega blaga. Športne in **steznike** za doma. — Popravljanje in čiščenje **steznikov** se hvaležno sprejema. Zunanja naročila se točno izvršujejo. Cene solidne.

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

8497

za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d. **Motorji za surovo olje „sistem Diesel“.** Bencinove lokomobile. **Najmodernejša konstrukcija.** Največja tvornost! Najvarčnejši obrat! Doslej prodanih čez 115.000 motorjev z 1.175.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl.
Zastopstvo Heckl & Pohl, Trst, Via Torre Bianca 10.

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, za-pestnice itd. itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„Tup“.

Najcenejša birmanska darila!
Najstarejša domača tvrdica
Lud. Černe
juvelir in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
„Ceniki zastoj.“

Radi prevelike zaloge blaga 20 % popusta na vse pomladne najnovejša damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd!
Okusno delo in zmerno cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto

Zahtevajte cenike!

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

: v različnih najnovejših slogih. :

Vsakovrstno drugo pohištvo.**Priznana solidno blago****ter najnižje cene.****Zajamčeno trpežni izdelki.**

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408**otroških vozičkov,****vsakovrstnih slik, ogledal itd.**K 12⁵⁰

za dame in gospode.

Otvoritev

v soboto, dne 12. aprila 1913

Ljubljana, Šelenburgova ulica, zraven tvrde Meinl.

K 16⁵⁰

za dame in gospode.

Elegantni, trpežni pomladanski in letni modeli v splošno pozornost sl. občinstvu, katero se vabi vljudo na ogled.

Anton Novak

Anglo zaloga čevljev.